

Від Головного Уряду Р. Н. Союзу в Америці.

Розмет за місяць Цвітень 1909.

Виплачено за помози на суму	11,100.00
Платня головних урядників за Цвітень	190.00
Адміністрація Союзу за Цвітень	110.40
Express від розсилки Календаря за 1909 р.	114.30
Весь розхід виносить	\$11,514.70

Розмет платить 9759 членів на ціле посмертне (кожний по 1 дол. 11 цнт.) і 1393 членів на пів посмертного (кожний по 56 цнт.)

Крім того кожний член платить за орган „Р. Н. Союзу“ по 10 центів, на Резервний Фонд по 2 центи, на Народний Фонд по 1 центі, на Фонд Бідних по 1 центі.

Член на ціле посмертне платить 1 дол. 25 цнт, а на половину посмертного 70 центів.

А. Шаршнь, гол. касір.

С. Ядловский, гол. секр.

Д. Капітула, гол. предсд.

До загального відома усім відділам і усім членам Р. Н. Союзу

подає ся до загальної відомости усім місцевим урядникам як і усім члсам Р. Н. Союзу, що Головний Уряд не буде прилимати до відомости ніяких похоронних коштів по померших членах, які будуть перевишати суму сто доларів. Ухвала X-ої Гол. Конвенції Р. Н. Союзу в Філадельфії, Па. ясно означила, що ніякий член ні ніяке братство не сьміє призначити на похоронні кошта більшої суми як 100 доларів з маючої виплатити ся посмертної за помози. Просить ся отже, щоб всі місцеві Урядники відділів Р. Н. Союзу точно придержували ся наведеної вище точки ухвал X-ої Гол. Конвенції.

Д. Капітула

Гол. Преде. Р. Н. Союзу.

Оголошене.

подаю до загального відома усім Впов. ПП. місц. Організаторам, щоб при усяких змінах помешкань повідомлювали мене сейчас про зміну своєї адреси, як рівнож, щоб відсидали мені сейчас по одержанню своїх премій посвідки, то є сині карточки, котрі дістають в залученю.

З поважанем

М. Беля

Гол. Організатор Р. Н. Союзу.

Не виставляйте себе на глум!...

Коли ви були випадково в зоологічній огороді, то певно ви побачили величезного шимпанза. Стаєте перед його кліткою і цікаво слідите кожний його рух. Ось він підносить вовняне покривало, поважно розстелює його по землі потім кладе ся на ньому, завиває ся та примикає очі...

„Чудово“ — кличете. „Дійсно, неначе мудра людина!“...

Пригляньта ся йому однак дальше. Шимпанз відкидає накривало, дре ся на сталеві прутьї клітки воліючи за собою що попале. Бере покривало, оглядає його зі всіх сторін, неначе б бачив се пораз перший, кидає його з гнівом на землю або ніжно пригортає до грудей. І ви бачите, що ділами його не кермує ані розум, ані ціль, ані інтелігенція.....

Але лишім шимпанза з зоологічного огороду на разі в сулокою, а дальше говорім про „з'їзд робітничий“, який відбув ся в Нью Йорку в суботу, 22. с. м.

„Робітничий з'їзд...“ Яка внесла справа. Скільки трагедії, скільки сліз і горя, скільки болю і шляхотних поривань містять в собі сі два слова. Українські робітники улажують з'їзд! Перший український робітничий з'їзд в Америці!...

„Чудово“ — кличете. „Дійсно, культурний народ!“...

Пригляньте ся йому однак дальше. „Робітничий з'їзд“, так, як він відбув ся, по просту не заслуговує би навіть і на згадку — наколи б не гумористична його сторона. А гумор сей формально поражував, і приходило ся сьміяти і сьміяти — сьміяти крізь слези, над — скажім так делікатно — людською наївністю...

На шумно заповіданім з'їзді було аж цілих 18 людей. З того поважного здвигу делегатів аж 3-ех було позамісцевих — а рошта се члени одного ню-йорського товариства. Перший реферат „Теперішнє положенє українських робітників в Америці“ виголосив редактор „Хлопського Параграфу“ обговорюючи зі всіх сторін, всесторонно і широко — кошт поставлення хреста на ню-йорській церкві. В другім рефераті той самий бесідник розводив ся, як назвати основуючу ся партію. Над сею справою вела ся найдовша диспута, та бачило ся, що всім ходило головно не о програму, не о ціль, але о назву. І ся нещасна назва положила ся правдивим „камнем предкновенія“ перед шановним з'їздом і туй-туй не розбила усіх нарад. Кінець кінцем порішено назвати основуючу ся партію „Українська робітничка партія в Америці“ з додатком, що програму для ньої має виробити ся на основі програми соціалістичної. Партія ся має бути чисто соціалістична, однак не сьміє входити в зносини з тутешною, американською соц. партією, позаяк ся є за мало поступова для „Укр. роб. партії в Ам.“ Ся послідна має лишити ся цілковито, повно і зі всіх боків независимою від нікого... Коли прийшла на чергу 4-точка, то є справа відношення до старокраєвих партій, нараз вискочив на естраду Трильовский.

Не гадайте, що може якийсь делегат іменем Трильовський, ні — се вискочив таки сам наш галицький адвокат, др. прав, організатор „Січий“, посол до Ради Держ. і прочія і прочія, Др. Кирило Трильовський та якимись 40 коронами, зробивши поміж делегатами дві партії, страшив більше пів години цілий шановний з'їзд. Коли наконець зроблено порядок з тими нещасними 40 коронами і узнано, що Др. К. Триль. є зовсім all right — порішено односторонно підпомагати галицьку радикальну партію добрими радами. Пята точка обговорювала справу відношення до тутешніх руських асекурацій. Без заїкнення ухвалено таки так живцем проковтнути Р. Н. Союз, усіх його урядників і провідників. Зі всіх сил, якими лишень з'їзд розпоряджував, порішено Р. Н. Союз нищити і валити — обіцюючи натомість основати колись нову „широ-робітничу“, асекураційну організацію. По прочитаню 6-тої точки програми „Відношенє до політики релігійних сект (?) поміж нашим народом“ рішила перша українська соціал-робітничка партія платити усім „гр. катол. попам“ по 200 дол. місячної „пейди“, з тим застереженем, що вони не сьміють вже брати ні цента за ніякі треби. В сім напрямі має видати ся універсал до всіх „живих і мертвих, ненароджених і народжених“ укр. соціалів в Америці. По сім ухвалено узнати „Хлопський Параграф“ офіціальним органом партії та усюди основувати свої товариства, яких члени платили б по одному доларови партійного податку.

Поміж ухваленими внесеннями своїм гумором найбільше заслугоє на увагу рішуче жаданє, аби Р. Н.

Союз безпроволочно видає новооснованій партії увесь свій „Народний Фонд“ (який складають члени платячи при розметі по 1 центови місячно) — позаяк одним заступником народу є ся партія!... Другим таким гумористичним інцидентом була заборона „Свободі“ заступати ся за Мирославом Січинським, позаяк новооснована партія мусить мати також якийсь претекст до скликування віч. Скликувати віча з цілю отвертого пропаговання соціалізму не мож, „позаяк вийде ся з віча з розваленою головою“ — (найрідніші слова самого референта).

І нехай ніхто не гадає, що подані тут ухвали і резолюції та домаганя з'їзду суть тут подані в скарікатуризованій формі. Зовсім ні. Вони суть дослівно такими, якими приймав їх з'їзд, які переходили односторонно!

І попросту не хоче вірити ся, щоб границі людської наївности могли дійти аж до таких монструальних високостей. Щоб люди, які беруть ся „починати нове жите“, беруть ся „добувати кращої долі“, зраджували такий брак найелементарніших понять...

Мимоволі пригадає ся клітка і накривало, та якісь відрухи. І ти забуваєш, що находиш ся на „з'їзді“, та переносиш ся гадкою — в зоологічний огород.

Панове, що берете ся реформувати старий світ, знайте:

1) програми соціалістичної партії, під яку ви підпишаєте ся, ви комплетно не знаєте, не бачилисьте її та навіть може і ніколи не малисьте її в руках. Ся програма лише віру ненарушимою, вважаючи її як зовсім приватну річ людини. А ви?... Цілий ваш з'їзд від початку до кінця нічим иньшим не займав ся, як вірами, ухвалюванем пейд „попам“, коштом ставлення хрестів на церквах, і т. д. Отже на соціалістичній програмі ви так розумієте ся, як... сей в зоологічній огороді — значить ви соціалістами не єсьте.

2) Порішаючи беззглядно нищити Р. Н. Союз — одну організацію, в якій наш поселенець находить тут на чужаній поміч і підпору, ви дали доказ, що єсьте ворогами народу, що не єсьте Русинами.

3) Мудра людина, нищачи зле дає натомість щось ліпше, представляючи се нове добре, давнійшому, злему. Ви порішили нищити Союз, не даючи народови натомість безусловно нічого... Бо голословних балачок ваших про якесь нове, маюче доперва колись основати ся товариство годі брати серіозно. Ваша отже робота показує, що годі вас уважати навіть за розсудних...

G 67

4) Ухвалюючи такі нісенітницї, як платня священникам і т. п. ви показали, що означене „нерозсудний“ є для вас дуже навіть невістарчаюче...

5) А вже верхком дитячої наївности є жадати чогось, що є беззглядно чужою власностию, до чого ви не маєте найменшого права... Після такої самої логіки ви можете зажадати на улиці від першого ліпшого прохожого капелюха і сурдуга, черевиків або і мошонки. А як з такими поступають — се звісна річ...

Тому панове — не виставляймо себе на глум...

АМАТОРСКЕ ПРЕДСТАВЛЕНЕ

„НЕВОЛЬНИК“

драма зі сльївами і танцями в V діях, в 8-ох відслонах відіграють

члени тов. „Бандурист“ в Монессен, Па.

дня 29-го мая 1909 р.

в OPERA HOUSE при Schoonmaker Ave.

Поч. точно о год. 7 і пів веч. ВСТУП 25 цнт.

Частий дохід призначений на гр.-кат. церков.

Козак-нетяга.

(За Мордовцем.)

Саме на Спаса в місті Черкасах, на ринку, серед повбраниго, вистроеного поспільства, серед поважних міщан та довговусих козаків, серед парубків, дівчат, молодичь і дівчор, серед навалених гір з кавунів, днів та серед возів з яблуками, сливами та грушами ходив собі обідранець — не то бурлака, попіхач жидівський, не то козак-нетяга, не то бідолашний свинопас або волопас, що прийшов на ринок, не маючи й шеляга в кишені аби купити собі яблуко чи Богови свічку поставити від свого сирітства.

На бідному козаку-нетязі три сиром'язі: опанчина рогозоя, поясина з хмелю скручена, а чоботи сапанці такі, що видно п'яти і пальці: де ступить — босої ноги слід пише. А того ще мало, бо на козакови шапка-бірка, зверху дїрка, травоя пошита, дощем покрита, а вітром на славу козацьку підбита.

Але молодець ходить собі гордо, плює через губу та поглядає на трох пишних не то панів-ляхів, не то козаків, що пнуть ся, випинають ся, навіть „ляхом вирубають“, себто по польські троща закидають. А були се дуки срібляники, богачі, значні козаки; Войтенко, Золотаренко та Гаврило Довгополенко.

— А чи не піти нам, шановні панове, до шинькарки? — сказав один з дуків, скося поглянувши на козака-нетягу.

— До Насті Горової, шинькарочки степової? — спитав, усміхаючись, другий дука.

— А хоч би й до Насті.

— Добре, панове. У неї е такий запридух, горілка оковита, що аж очі рогом лізуть від одної чарки, — додав третій.

А нетяга мов би й не чує того та навіть і щез кудись.

Але коли дуки увійшли в шиньку та поздоровкали ся з гарною молодю шинькаркою, то побачили, що обірванець-нетяга був уже тут: він стояв собі смирененько біля печі та сунув свою шапку, що готова вже була зовсім розлісти ся.

Хоча після звичаю ті, що пізнійше увійшли повинні були поздоровкати ся з тим, що сидить уже в хаті, але бундючні дуки того не зробили і гордо посадили коло стола.

— Гей, Насте, серце! — сказав старший з дуків. — Давай нам меду та доброї горівки.

— Якої-ж вам, паночку, горівки дати? — зашебетала шинькарка, дзвенючи намистами та дукачами. — Простої чи оковитої?

— Самої пекельної — запридуху, — пояснив другий.

— Спотикачу, дядька спотикайленка, — додав третій.

Метнула ся шинькарка, принесла що треба, поставила на стіл, збігала потім за медом, що так і порскав, мов сердитий пан, а потім відійшла в бік і підверла ся рукою.

— Пийте, панове, на здоров'ячко та не забувайте Насті — прошебетала вона й уклонила ся.

А нетяга все стоїть коло печі, все сушить свою лохмату шапку та скося поглядає на дуків. Ті собі нють і знова, проти звичаю, ні один з них не закликав нетягу на меду шклянку чи горілки чарку.

Обличчя нетяги пробігла недобра усмішка і він все поглядає на богачів. В тих ясних чорних очах було щось таке, від чого думка ставало не по собі і горілка не йшла в горло. Їх драгував сей обідранець своїм спокійним поглядом; здавало ся, що сі очі дивлять ся на них так, як иноді очі великого пана, якого небудь ясновельможного князя дивлять ся на останнього хлопа.

Не витримали того дуки, тим більше, що вже й хміль почав їм у голову стріляти.

— Гей шинькарко Горовая, Настя молода! — закричав Войтенко, надимаючи ся на великого пана. — А підливай нам солодкого меду, а того козака, пресучого сина, в потилицю з хати випихай.

— Геть його, геть! — прикрикнув Золотаренко. — Певно він, пресучий син, по винницях та броварнях валяв ся; обпалив ся, обшарпав ся, обідрав ся, а тепер прийшов до нас добувати, щоб у другу корчму нести пропивати.

Обірванець на се тільки усміхнувся, а шинькарка зі сьміхом підійшла до нього і взяла за чорну чуприну.

— Іди, іди, козаче! Іди собі з Богом! — реготала вона, тягнувши обідравця, мов вола за роги, а другою рукою злегка підштовхуючи в потилицю.

Обірванець опирав ся. Настя реготала й тягла його далі, аж поки на превелику силу не дотягла до порога. Але дальше порога діло не пішло, бо обірванець упер ся голими п'ятами в поріг, а головою об одвірток і вже великої треба було сили його здвигнути. Втомила ся Настя.

— А цур тобі та пек!.. Ото бугай здоровенний! — сьміяла ся вона, дмухаючи собі в долоні. — Аж долоні болять.

Тоді Гаврил Довгополенку жаль стало бурлаки і він, витягнувши з кишені дрібну денежку*); підійшов до шинькарки і тихенько сказав;

— Знаєш що, Настю серце? Хоч ти на сих бідних лиха таки пноді буваєш і обашна. Як би ти, серце, збігала до пивниці та от на сю людську денежку хоч будь якого пива наточила — отьому козакови, бідному нетязі на похмілля живіт його козацький підкрипила.

Шинькарка взяла денежку, вийшла до наймички й сказала їй:

— Біжи ти, дівко-наймичко, до пивниці та наточи пива — лиш не з перших бочок, а вісім бочок помини, а з дев'ятої поганого пива вточи: вже ліпше його таким нетягам роздавати, аніж свиням виливати.

Але молода наймичка сама знала біду і не послухала шинькарки, щоб минути вісім бочок, а з дев'ятої поганого пива налити. Вона дев'ять бочок минула а з десятої вточила найліпшого, найкріпшого меду „п'яного чола“.

А вернувши ся до хати, наймичка ще й лице від меду відвертає, ніби то пиво так смердить, а сама підморгнула козакови ще й поклонилася, мед подаючи.

Козак, дякуючи, взяв з рук наймички пугар, покушав меду трошки — бачить, що добрий та взяв тоді коновку за одно вуха і стало в коновці сухо. А потім як не вдарить тою коновкою об долівку — аж у дуків чарки й фляшки зі стола попадали, з печі саджа полетіла, а шинькарка аж присіла з переляку.

— Ой лишечко! — крикнула вона.

— Ото дурень! — сказав Золотаренко. — Певно він доброї горілки з роду і в вічі не бачив, коли й погане пиво так його дуже охмелило.

Почув се козак, підійшов до стола та як крикне:

— Гей ви ляхове, пеські синове! Ану лиш посувайте ся до порога, щоби мені козаку-нетязі, було де з ходаками сісти.

Дуки переглянули ся. Козак уже дивив ся на них не так, як обідранці дивлять ся.

— Ану геть ви, дуки срібляники! — знову крикнув козак.

Бачуть дуки, що хлоп, як бик, і що з ним бесіда тяжка — ще диви ся і в них коновкою шпурне — тож посунули ся і дали місце нетязі за столом.

Шинькарка теж посмирніла та лиш з дивованем поглядала на дивного гостя.

А козак сів собі на передне місце, на покуті, відсунув від себе чужі чарки та фляшки і витяг з під поли щирозлотний обушок.

— Гей шинькарко! — крикнув він, кладучи свою заставу на стіл. — Цебер меду за сей обушок.

Перелякана шинькарка не знала, що їй робити і поглядала на богачів. Дуки переглянули ся.

— Не давай йому, Насте, — сказав нарешті Войтенко, — не викупить він у тебе тієї застави, коли не стане до нас волів поганяти або тобі в печі палити.

Тоді козак, не говорючи ні слова роспускає свій пояс хмелевий, розстібує широкий шкіряний черт та як труснув ним, то так і засипав весь стіл червінцями золотими.

Тепер все змінило ся.

Шинькарка охнула, заблискали красиві її очі і губи затремтіли, а у богачів і хміль з голови пропав. І кинули ся вони навперейми до козака.

— Ох, братіку, пане козаченьку — як же ти нас одурив! — каже Золотаренко.

— Випий, козаченьку, випий, серце, нашого меду-горілки, — припрошував Войтенко.

— Не держи на нас, братіку, пересердя, що ми над тобою сьміяли ся — то ми жартували...

А нетяга все не говорить ні слова. Потім підійшов до відчиненого вікна і свиснув.

І нараз, — з'відки не взяли ся — входять до шиньку три козаки і, низько кланяючись, підходять до нетяги.

+ Здоров був, батьку козацький! Ось твої шати, — сказав перший з них, — твій шовковий жупан.

— А отсе твої, батьку, жовті сапанці, — сказав другий.

— А отсе твої штани червоні та шапка оксамітна, — сказав третій.

І справді у руках тих трох козаків були дорогі убори: перший тримав голубий шовковий жупан, шитий золотом, другий — жовті сапанці чоботи, а третій — широкі-широченні червоні штани.

Як переодяг ся козак — то став такий лицар, що аж! Тоді старший джура звернувся до нього з такими словами:

— Гей Хвеську Ганжа Андібере, батьку козацький, лицарю славний! Досить тобі тут пробувати — іди на Україну батькувати.

* Дуки аж назад відхитнули ся при тих словах та шепотіли між собою:

— Так се не козак бідний нетяга...

— Се сам Хвеську Ганжа Андібере, гетьман запорожський...

— Отаман кошовий...

Трохи насьмілившись ся, дуки з поклонами наблизили ся до козака і стали пресяти вибачення, що так вийшло.

А Гаврило Довгополенко, підійшовши до него та кланяючись низько, сказав:

— Посунь ся і ти до нас, батьку козацький, ближше: будемо думати-гадати, як би добре на славній Україні проживати.

А Войтенко і Золотаренко почали підносити йому зі своїх рук мед та вино. Козак не відмовляв ся брати, лиш приймаючи з їх рук напички, не пив їх, а виливав на свою дорогу одежу.

— Гей шати мої, шати! — казав він при тім — пийте, гуляйте. Не мене шанують — вас поважують, бо як я вас на себе не надівав, то й чести від дуків срібляників не видав.

Дуки зовсім стеряли ся і не знали на яку ступити, боючи ся й поглянути на сього отамана і огой трох козаків. Шинькарка теж стояла ні жива ні мертва.

Але не довго так тягло ся. Старший гість поглянув на своїх молодців.

— Гей козаки-діти, друзі-молодці! — крикнув він і ласкаво й грізно. — Прошу я вас добре дбайте — сих дуків срібляників як волів з-за столу витягайте, перед вікнами розкладайте та по три березини їм загинайте, щоб вони мене згадували і до кінця віку не забували.

І він показав на Войтенка і Золотаренка, а до Гаврила Довгополенка звернувся з ласкавим словом.

— А ти, братчику, сідай коло мене та випемо, бо ти бідним чоловіком не погордував. А хто бідним чоловіком не гордує, того Бог добром дарує.

Войтенка й Золотаренка взяли тим часом джури, вивели з хати, ростягли під віннами та й випарили березою добре. Ще й прочитали їм:

— Гей дуки ви, дуки! За вами луги й луки — нігде нашому брату козаку-нетязі стати й коня попасти.

А довкола зібрало ся товпище.

— Так їх, так! — кричали люди. — Вони з бідного чоловіка остатну сорочку стягають.

— От так Хвеську козак! От так Ганжа Андібере! — кричали радісі голоси. — Се він за нашого брата стоїть, за голоту!

Петро Кир... к.

ЦАРІ — КАТИ.

(Конець.)

Наперед накинувся Николай на конституцію Фінляндії. Фінляндія мала конституцію, котру отримала коштом покори, граничачої з підлостію, коштом палення кадила всім варварським забігам царів. Фінляндія стергла тільки власних прав а сатрапам російським достарчувала найзайльших сторонників самодержавія (з винятком Фінляндії). Країна тисяч озер була так льояльною, що не можна було її нічо відобрати.

Цар несподівано звернувся против Фінляндцям. Молодіж викликає розрухи, котрі були передньою сторожою тисячі розрухів, тисячі бючих жерел а в одну шукаючих відпливу. Що-ж цар на се? Цар в той час витягає нагайку з'за пояса... Тисячі студентів взято в ряди салдатські на п'ять літ служби, з поміж котрих кільканадцятьох розстрілено за відмовлене зложення присяги, через що виникнули демонстрації по всіх містах університетських Росії, котрі закінчились кровавим погромом безборонного люду під собором Казанським в Петербурзі, та за що князь Вяземський отримав від царя строге упіменне, через се, що князь Вяземський видаючи знуцане ся гончих псів царських над людом звернувся з нап'ищенням до Клегельса, котрий був поліціантом і жандармом

Люд російський не вірив, щоби молодий цар міг хапати ся таких средств і всю ненависть свою звернувся до тих, котрі стояли поміж престолом а підданими.

Та зміна фронту мала велике усраведливлене. Бо монарх, той сам страшний, неумолимий монарх, підписуючий найдикші вироки, той сам монарх, если хтось до него дібесь, був всегда вирозумілим, завше прощаючим, завше повним доброї волі. Люд то відчув і пізнав, що монарх ест тільки сліпим урудієм в руках Победоносцева, матери, князів і жандармерії, що ест в'язнем, ошукуваним, страшеним бомбами, замахами, не маючим понятя, що дібесь за мурами його палати.

Нарід російський змінивши фронт, змінив і тактику, сказавши, що террор повинен бути звернений проти заушників і проти правдивим самодержавцям. Сказав і додержав. Від тепер пішов замах за замахом на царських посіпак.

В грудню 1903 року Росія знайшла ся у брам війни... Николай II. „не хоче війни“ — говорила Европа і Николай II. її не хотів а війни хотів Победоносцев, хотіли міністер і великі князі.

Победоносцев видів у війні клячу безпеченьства, котра, за одним замахом „очистить“ повітре, розрі-

Віча в справі Січинського.

1.

Дня 16 с. м. о годиві пів до пятої по полудни згромадило ся споре число Галицьких Русинів на гали Йосифа Королишина, щоби обговорити справу засуду М. Січинського і запротестувати проти сього.

Віче отворив председатель місцевого „Товариства Любо-в“ д. Йосиф Королишин. До уряду покликав: на председателя д. Михайла Невідомського а на секретара д. Теодора Маліглова.

Перший забрав слово д. Андрей Полішук. Прочитавши статю з ч. 17 „Свободи“ спитав: „Чи справді М. Січинський винен?... І всі, як один закликали: „Січинський невинен, він не убійця!“

Палко промовляв д. Николай Навроцький порівнюючи пановане Потоцького в Галичині до роботи того хробака що підгризає цвѣти в огороді.

По нім забрав слово д. Григ. Дженджеристий з Трой, Н. Й. та виказував наші недостачі на полю просвіти. Бо і не дивно тим, що там в Галичині, бо вони не мають спосібности ані спромоги, але дивно американським Русинам бо вони мають і спосібність та волю просвіщати ся та ще можуть і тамти, що в Галичині, допомогти.

Опісля забрав голос Омел. Лазарко та вияснивши справу засуду М. Січинського звивав народ до згоди і солідарности.

На закінчене промовив д. Йосиф Королишин та поставив резолюції з жаданем знесеня вироку і цілковитого увільнення Січинського від вини і кари.

Віче закінчено співками: „Не пора, не пора“ і „Який то вітер“.

Вісочий.

2.

Всенародне віче в справі засудження Мирослава Січинського відбуло ся дня 16 мая в Providence R. J.

Віче отворив д. Антін Полотнянка з Провіденс і в горячих словах пояснив ціль віча рівночасно покликуючи ка председателя віча о. І. Струмійського з Вонсокет R. I. а на секр. Дм. Рекрута.

О. Пр. забрав голос і в горячих словах змалював гірку долю галицьких Русинів під папованем Польщі та під скептром Габсбурьским. На запит що до вини Мир. Січинського зібрані одногласно запротестували проти вироку засуджуючого Мирос. Січинського на смерть громовим окликом „Мир. Січинський най жие!“ і „ганьба галицьким Ляхам“.

По нім забрав слово д. Антін Полотнянка з Провіденс R. J. та змалював присутним сумне і гірке положене галицьких Русинів. Згадав за часи Баденівські, за славні вибори

під кермою Гр. Потоцького, та подав під голосоване отєї резолюції до ухваленя зібраним котрі одногласно прийнято.

Віче, Народне зібране дня 16 мая в Providence R. I. протестує проти кари смерті для Мирос. Січинського і звиває правительство до безпробовочного увільнення його від вини і кпри.

Висказує глибоку погорду і ганьбу Ляхам галицьким, що покликуючи ся на свої впливи в Австрійській державі перевели засуд смерті по своїх мислях.

Звиває руських українських послів і вкладає на них обовязок в імени всього Українського народу домагати ся зі всею рішучостю увільнення від кари смерті Мир. Січинського.

По ухваленю резолюцій друг Антін Полотнянка горячими словами заохотив зібраних вічовиків до жертв на фонд школи імени Олени Січинської в Галичині. Зібрано \$9.25.

З черги промовляли дд. Григорій Болюх і Григорій Мостовий.

З пісню на устах „Не пора, не пора“ і „Ще не вмерла Україна“ зібрані розійшлись додів.

О. І. Струмійський
ис. пр. Антін Брикочич
секр. Дм. Рекрут.

3.

Віче в Мінеаполіс в справі засуду Мирослава Січинського відбуло ся дня 16 мая. Віче отворив Андрей Литвин короткою промовою покликуючи на председателя віча Тимофтя Шеремету а на секретарів Михайла Гусака і Миколая Мандзіна.

Забрав голос д. Литвин і горячими словами звивав присутних до запротестованя проти засуду М. Січинського. Присутні однодушно запротестували і покляли свої підписи під петицію, яку ухвалено заслати до Ред. Свободи до дальшого ужитку.

Михайл Гусак.

4.

Заходом „Тейлорської Січи“ відбуло ся дня 20 мая с. р. народне віче, скликане в справі засуду Мирослава Січинського. Помимо того, що се був робучий день, народа зібрано ся звиж 200, що натакий плейз, як Тейлор представляє досить поважне число. З того видно, як Русини-Українці відчувають невинність засудженого та раді би з підсерця допомочти йому, як лиш знають та можуть.

Віче зачало ся о 8. годині вечером в галі Otts, котре отворше п. С. Збудовський, організатор місцевої „Січи“ і пояснивши в короткості ціль нинішних зборів підкликав на председа о. Пристая зі Скентон. О. Пристай занявши своє місце покликав на секретарів віча пп. В. Гришка і Е. Вольфа.

Тепер забрав слово о. Пристай і в півтора годинній краснорічній бесіді перейшов історію многострадного українського народа, вказав на причини його біди і нужди, представив заходи ворогів, які мали і мають на цілі знищене народа та дійшов вкінці до сучасних подій, які скоїли ся в Галичині. Коли кривд народу назбирало ся в щерь, вийшов местник з рабів і вбив ката.

В кінці поставив о. Пристай питане до присутних, за що они вважають Мирослава Січинського? Чи вважають його за мордерця, за такого, за якого його представили ляхи, чи вважають його за местника кривд українського народа? На се відозвало ся 200 голосів гримко та рішучо: „Най жие Січинський! Ганьба ляхам, що хочуть валяти ся в невинній крові! Січинський не є жаден рабівник ані мордерця, лише оборонця поневолених, кривджених, бо він висше власного життя ставив свій нарід! Проте жадаємо випущеня його на волю!“

Слідуючим бесідником по о. Пристаю був п. Йос. Сенюк. В своїй бесіді змалював він Січинського як борця-героя, котрий не за для рабунку і не скритовбійчо убив намістника Галичини, але як найліпший син України, палкий умом, чутем, не міг дивити ся холоднокровно на муки свого народа, та взагалі робучого люду і убив тирана, бо думав, що тим бодай в части зробить конець лядській сваволі. Отже честь і слава борцви і героєви належить ся! А шибениця катам і лотрам таким яким був Потоцький котрі обсіли Русь, живлять ся її плодами та ще збиткують ся над своїми кормителями.

Відтак попросив о голос п. М. Кюс, котрий забрав слово для того, що Січинський походить з того самого села що і він, з Чернихова, збарзького повіта. Промова його була гейби рідного брата Січинського; зворушений пригадував давніші часи, коли ще родина Січинських жила в його ріднім селі, спімнув за її благодарність та за велику любов до бідного люду.

Виступає на естраду п. П. Кирилук. В бесіді своїй представляє він образки лядського знущаня над українським народом, де падають невинні жертви як в Лядськім, Горуцку, Коропци, Чернихові. Далій порівнує польську справедливість судом над Добродзіцкою а Січинським відтак заходить глубше в питане, чи Січинський поповнив гріх убиваючи Потоцького. По докладнім розібраню справи вияснило, що Січинський не поповнив жадного гріха, убиваючи ворога свого народа, а що се так є то доказує фактами, як Росія послала своїх снів бити ворога Японця, благословлячи їх крестом сьвятим через сьвященників, та як Австрія послала своїх підданих бити Сербів і то таки Олавян — не числячи ім се за гріх. Коли хочемо

заглянути в історію біблійну, в Письмо Сьвяте, то і там знайдемо, що убити ворога свого народа не є жадним гріхом. Мойсей, великий пророк, убив Єгиптянина, а Юдита відтала голову Олофернови.

Велике вражінє зробило на присутних виступленє

на присутних виступленє з бесідою 12 літнього хлопця, Данила Шумейка. Хлопець сей на вид маленький а з уст його сиплють ся золоті слова; так бадьорно затискає кулаки та звиває всіх до борби з ворогом за долю України, вкінці звиває присутних в імени своїх маленьких товаришів, котрі лишили ся в старім краю до складки на шкільний фонд імени Олени Січинської. І бесіда його не була без успіха, бо в супроводі о. Пристая пішов хлопчик з капелюхом і назбирав \$17.47.

Тут мушу зазначити, що як раз два тижні тому, в тій самій галі і майже ті самі люди, за покликком о. Пристая, при нагоді театру і балю, зложили на фонд шкільний імени Олени Січинської суму \$27.40. Отже разом \$44.87.

П. Федько Трач віддеклямував уривок з „Могили Т. Шевченка“, який як раз надавав ся під сю хвилю, та загрів словами поета до борби і витревалости.

Врешті зголосив ся до слова Стефан Сенюк і висказав, в який спосіб та яких крутіств уживав лядський суд, щоби Січинського узнати винним а тим самим засудити на смерть.

На внесене п. Кирилюка ухвалено отсю резолюцію: Жадаємо знесеня засуду смерті на Мирослава Січинського. Жадаємо увільнення Січинського від вини і кари і випущеня його на волю. Нехай жие Січинський.

Тепер виступили січовики та під дирекентурою п. Збудовського відспівали „Ще не вмерла Україна“, „Соколи, соколи“ і „Який то вітер шумно грає“.

А на конець п. Г. Олійник промовив до зібраних з зазивом вступлення до Читальні і Січи.

G 68

В. Гришко.

ХТО ХОЧЕ

дістати цілком нове виданє

Мая Америки і Хаваї,

нехай витє се оголошенє і при-

шле його разом з 2 центовою

маркою під адресою:

John Nemeth,

457 Washington str.,

New York, N. Y.

ВАЖНЕ ДЛЯ ВСІХ, ЩО ВА-

ЖАЮТЬ МАТИ БРАСНЕ

І ПРИЕМНЕ ЛИЦЕ!

Если хочеш мати твар гладку і хо-

ропу, если хочеш раз на завжди по-

бутиль всяких плям, чиряків, прищів

і пр. уживай нашої мазі

19-23

„PULCHRIN“

яка в короткі зробить твоє лице хоро-

шим, гладким і приемним для Вашого

оточеня. Велику вагу має се для дівчат,

що бажають мати гладку і здорову черу.

Виспелює всякєш по одержаню 50

цент. сріблом або в марках поштовох

Sachs Pharmacal Laboratory,

335 Williams Avenue, Brooklyn, N. Y.

РУСИНИ! ВСТУПАЙТЕ

В ЧЛЕНИ Р. Н. СОЮЗА.

СОЮЗ ПЛАТИТЬ 1000

ДОЛ. ПОСМЕРТНОГО.

Перший Великий Баль

і театральне представленє

комедії в 1-ім актї

Настоящї

заходом Товариства „Українська Муза“

в Jersey City, N. J.

відбуде ся дня 31-го мая

(Decoration Day)

в найбільшій галі нашого міста

ELKS HALL, corner Henderson & York Str.

Грати буде перворядна музика.

Режисер і управ. хору п. А. Гела.

Початок балю о год. 2-ій по полудни а театрального представленя о год. 8-ій вечером. По представленю баль продовжає ся до раня.

Вступ на Баль і Представленє лиш 35 цт.

Дуже добра нагода весело забавитись, тим більше, що того дня загальне американське сьвято, день вільний від праці.

Щідчас Балю буде також „Почта любови“.

На сю забаву сердечно запрошує місцевих і дооклицьких гостей.

КОМІТЕТ.

SWOBODA

(LIBERTY)

The Ruthenian Weekly
Published every Thursday at
184 Hudson, New York, N. Y.

Published by
The Little Russian Nat'l Union
of America.

Established 1893.

REV. P. PONIATYSHYN,
Superintendent
411 Washington Ave.,
ELIZABETH, N. J.

ANTH. CURKOWSKYJ,
editor
184 Hudson Str.,
NEW YORK, N. Y.

K. KIRCZOW,
manager,
184 Hudson Str.,
NEW YORK, N. Y.

Terms: Two dollars a year.

Advertising rates furnished on
application.

Entered as second-class matter
December 21, 1906, at the Post
Office at New York, N. Y., under
the Act of Congress of March 3,
1879.

„Свобода“

часопись для руского народа в
Америці і орган „Р. Н. Союза“,
выходить що тиждня в четвер і
коштує:

в Америці на 12 місяців \$2.00
до стар. краю на 12 місяців \$2.00
в Америці на 6 місяців \$1.00

Оплачувати газету треба всег-
да з гори.

Гроші треба посылати в ре-
дакціонованім листі, або через ек-
спресовий, або почтовий money
order (моні ордер). Money order
то є карточку, котру дістанете
від почтара або агента на ек-
спресовім офісі, пішлить нам б.
без того ми не годні гроший ді-
стати.

Адрес:
„SVOBODA“
184 Hudson St., New York, N. Y.
Телефон 7074 Spring.

Хто хоче, щоби єго адрес змі-
няти мусить подати нам, крім
нового, також свій старий адрес.

Дописи просить ся писати ли-
шень на одній стороні картки.
Дописи непригожі до друку
якщо ся, наколи з гори не було
зазначено, що жадає ся її звор-
ту і не було залучено марок на
зворот.

Віче в Пітсбургу.

Велике маніфестаційне
віче відбулось в неділю 23
с. м. в Пітсбургу в справі
засуду на смерть Миросла-
ва Січинського. Величезна
гала наповнилась по бере-
ги усіми, яким справа от-
сего лицкого засуду нашо-
го молодого героя видава-
лась інтересною і заразом
несправедливою. Вже від
1-ої год. з полудня почали
по місті громадитись гур-
тки наших людей з відзна-
ками та прапорами. З 11
околичних місцевостей при-
їжджали раз у раз громади
патріотів, яким на серці
видно лежить справа поне-
волена нашого народу. По
четвертій годині почалось
віче. На підвищеному устав-
лено портрет „местника
кривд робучого люду“ при-
браний гарними та доро-
гими цвѣтами. Присутні
повитали сю несподіванку
бурею довготреваючих о-
плесків. Віче відкрив пал-
кою промовою о. Стефано-
вич покликавши на предсе-
дателя віча Алекса. Бучака
урядника одного із місцевих

банків. По виборі місто-
председателів та секретарів
уділив голова голосу о. Ст.
Ващишинови з Монесен,
Па. який виголосив дов-
гий реферат про покрив-
дене Русинів від найдав-
нійших часів користуючись
історичними датами та ілю-
струючи ними замітніші
хвилини нашого життя-буття,
особливо ті, що ми їх
привели під лянкою кор-
мигою. Добре обдуманий
реферат перебивали при-
сутні, що зібрались в чис-
лі понад 1500 людей, грим-
кими оплесками та оклика-
ми: Слава, ганьба і пр. Слі-
дуючий з порядку дневно-
го реферат виголосив Олек-
са Бучак а темою до нього
був сам вчинок Січинсько-
го, його причина та наслід-
ки для політичного поло-
ження Українців в Галичині.
При кінці поставив рефе-
рент слідуєчі резолюції.

Галицькі Русини-Україн-
ці в Америці, зібрані на
всенароднім вічу в Пітсбур-
гу, Па. дня 23 мая 1909 в
числі понад 1500 людей,
голосять, що:

1. Засуд Мирослава Сі-
чинського польским судом
у Львові уважають за най-
більший акт несправедли-
вості.

Протестують проти ви-
конання засуду смерти на
Січинським і жадають увіль-
нення від кари смерти.

3. Висказують найвисшу
погорду польській адміні-
страції в Галичині, що сво-
єю системою доводить до
небувалих крайностей та
провокуючи народ заводить
виімковий стан між насе-
леним краєм.

4. Взивають усіх Укра-
їнських послів без згляду
на їх партійну приналеж-
ність, щоб кричю постояли
за се діло, до чого долуче-
ний відповідний меморіал
з підписами усіх вічевиків.

Усі ті резолюції приняло
віче гримкими окликами —
одноголосно.

З черги виголосив третій
реферат о. Данилович на
тему оснований величезного
фонду ім. Мирослава Сі-
чинського, з якого полови-
на остала в Америці і ста-
новила б основу до відкри-
ття конечно потрібного си-
рського приюту для дітей
американських Русинів,
друга половина повертала-
ся на фонд ім. Олени Сі-
чинської, з якого удержу-
ють ся приватні школи в
краю. Свій реферат попе-
редив бесідник статисти-
чними датами з нашої шкіль-
ної мартирології, се-б то
покривдження на поли шкіль-
ництва (користуючись пев-
ною виімками з соймових
бесід о. Богачевського). Ре-
ферат був популярно виго-
лошеной і з'єднав собі узпане
у всіх присутних.

Під конець вибрано до
введення справи в жите го-
ловний комітет зложений з
8 членів (голова, касієр,
секретар і 5 радних) а по
околичних місцевостях
(плейзах) наставлено суб-
комітети, які мали-б під-
помагати головний комітет
улагоджуючи віча, еходни,
збираючи гроші і т. д. В
часі віча зібрано на фонд

ім. Мирослава Січинського
около 200 доларів, які пе-
редано касієрови за відпо-
відним забезпеченем. Віче
закінчилось по 8-ій год.
вечером відсвищиванем на-
родних гимнів. Для евен-
туального ужитку подаємо
адрес голови пітсбургського
комітету: Rev. N. Stefano-
wicz 109 7th Str. S. S.
Pittsburg, Pa. і секретаря:
Eug. Hwozyk, 705 Mint
Alley S. S., Pittsburg, Pa.
Евген Гвюдик

Дещо про жите в Чи- каго.

Ми, Русини в Чикаго не
спимо — ми живемо пов-
ним, свѣдомим житем. Па-
рочія розвиває ся прегарно.
Виплачуємо довги, приби-
раємо церквою, організує-
мо людей. Маємо 5 това-
риств запомогових а пару
місяців назад заложилисьмо
товариство „Січ“ для мо-
лодіжи. Забава і наука се
клич сего нового товари-
ства. Що неділі є відчит,
дискусія а відтак товарис-
ка забава. Се товариство
поставило собі заразом за-
ціль борбу з алькоголем.

В провідну неділю уря-
дилисьмо „Свѣчене“ на
дохід церкви. Мов одна
велика родина зішлисьмо
ся, забавили гарно і при-
дбали півтора сотки на дім
Божий. Заразом зібрали 8
дол. на шкільний фонд О.
Січинської.

Дня 2-го мая при участі
висше 400 людей відбув
ся мітинг протестуючий
проти засуду Мирослава
Січинського. Піднести на-
лежить, що наш руский
адвокат, д. С. Янович не
зважає на се, що його клі-
єнтеля по більшій часті з
Поляків. Він сьміло налят-
нував політику галицьких
верховодів та ясно розсві-
тив незавидне політичне
та суспільне положенє Ру-
синів. Нехай буде йому за
се честь і подяка від на-
шої руської громади! Гово-
рив І. Костюк, дяко-учи-
тель, про самостійність
русько-українського наро-
ду, з гумором, з вервою
йому властивою, за що ві-
брав багато оплесків.

Говорив І. Свѣтенький
і В. Богачевський, оба ко-
ротко, але з запалом, пред-
ставляючи героїзм і посвя-
ту М. Січинського. О. Н.
Струтинський представив
історичний розвій україн-
ського і московського наро-
дів і перфідну та жорстоку
політику царів супроти
України. Мабудь і наймен-
ше свѣдомий міг порозу-
міти, який то є „русский
рай“ та „русская правда“
там, де панує „русский
царь“ і його опричники.

Говорив М. Шавала про
долю Русинів в Галичині
та закінчив резолюцією,
котрою віче Русинів в Чи-
каго протестує проти за-
суду М. Січинського, як
видаєного його смертними
ворогами а не судьями.

Проводив на вічу угор-
ський Русин, Петро Ви-
нярський.

Тут належить заразом
піднести заслуги д. А. Шмі-
гельського, котрий як се-

кретар „Січ“ є душею у
вськім добрім змаганю. По
вічу зібрано і післано \$12
на поліпшенє харчу М. С.
на адресу його матери.

Дня 22-го відбув ся
представленє „Страйк-у“ і
баль на дохід товариства
„Січ“. Як винаде — напи-
шемо.

І так у Чикаго маємо те-
пер все в порядку. Маємо
гарний хор, маємо відчити,
забави, представлення.

А на 30-го мая будемо
мати всенароднє віче на
South Side, в міській гали-
миського парку на 45-ій
улиці (Davis Park), на
котре запрошуємо отсим
усіх Русинів та Русинок в
Чикаго. Поговоримо про на-
ші діла. Наш хор буде сьпі-
вати підчас віча. Буде бо-
гато добрих бесідників.
Просимо кожного прийти
та послухати.

Най живе Русь Україна!
Матвій Шавала

Американські фабрики.

Недавно на книгарняних
полициях появила ся невелич-
ка брошурка трактуюча
про відвчальність фабри-
кантів в разі нещасного
случаю притрафившого ся
робітникови в часі праці.
Книжочка є результатом
дослідів, які робила панна
Crystal Eastman в сталевім
дистрикті в околиці
Пітсбурга, а іменно в по-
віті Allegheny, в році 1907.

Протягом сего року в ви-
ше згаданім повіті вбито
підчас праці 526 робітни-
ків. З того числа було 258
— майже половина — жо-
натих. Ширше беручи чис-
ло вбитих було 355 таких,
які працюю своїх рук удер-
жували і живили когось.

З числа родин, яким на-
грасна смерть підчас праці
вирвала одинокє жерело
життя — 89 не дістало ні
аляманого цента відшкодо-
ваня. 113 родин дістало
лишень по сто доларів,
отже стільки, що ледви за
се могли обігнати кошта
похорону. 61 родин на-
конець дістало відшкодованє
якого висота вагає ся по-
між 100 а 500 дол. Інакши-
ми словами 57 процент тих
родин дістало від фабри-
канта так сьмішно малу
суму, що ціла вага втрати
відбила ся тільки на них.
Лишень 26 процент діткне-
них нещастем родин одерж-
жало за смерть свого жи-
вителя більше як, п'ятьсот
дол., отже суму, яку пере-
сїчно міг вбитий заробити.

Відношенє в случаях по-
каліченє в часі праці є
менче більше таке саме, як
і в случаях смерти, В 288
случаях такого покаліченя
56 процент жонатих не од-
держали ні цента відшко-
дованя. З числа нежонатих
робітників, які однак мали
обовязок когось удержува-
ти 69 процент не дістали
рівнож ні цента. З числа
зосім самотно стоячих ро-
бітників процент таких, що
не дістали ні цента від-
шкодованя, виносить на-
віть аж 80 на сто.

З шістьох робітників, які
на ціле своє жите стали

безпомічними каліками (о-
дин стратив руку і ногу,
чотирох може ходити тіль-
ки о кулях а один цілко-
вито спараліжований) —
трох не дістало ні цента,
один дістав 30, один 125 а
остатній 365 доларів від-
шкодованя.

В 27 случаях, в яких ро-
бітників лекше покалічено,
12-ох не дістали ніякого
відшкодованя, 7-ох дістали
100 дол., 6-ох поміж 100 і
500 дол. а лише двох біль-
ше як по 500 дол.

З 11 случаях, в яких ро-
бітник стратив одно око,
3-ех скалічених не дістали
нічо а решта, то є 8 пози-
сталих, відшкодованя поміж
сумою 48 і 200 дол.

За страту одної ноги в
шістьох случаях дано до
225 дол. З 10 случаях, в я-
ких робітники потратили
більше як 2 пальці, 6-ох
не дістали нічо а решта
(4) від 15 до 250 дол. від-
шкодованя. Пересїчно отже
плачено за один страчений
палець по 19 дол.

Зібравши усі дані разом,
виходить, що властители і
фабриканти кругло полови-
ні родин по вбитих не пла-
тять ні цента. За 55 про-
цент жонатих робітників а
за 68 процент нежонатих,
але які мали обовязок у-
держуваня дальшої родини,
заплачено відшкодованє, я-
кого висота ледви покрила
кошта похорону. Такі самі
числа випадають і в слу-
чаях покаліченя.

І чи може вина за сі не-
щасні случаи, каліцтва і
смерти спадає лишень
на робітників, що таке їх
число не дістає ніякого
відшкодованя?

Пригляньмо ся ближше.
В случаях 377 смертей
ведене слідство виказало,
що в 26 процент смертей
„вина не спадає на нікого“
— хіба на „припадок“. В
113 случаях, або в 29 про-
цент паде вина на власти-
телів, ушкоджені машини
і т. д. В 27 процент смер-
тей вина має лежати по
стороні самого робітника,
в що однак навіть і автор-
ка брошури не хоче віри-
ти. Вона дальше подає, що
з тих 27 процент смертей
спричинених самими робіт-
никами 5 процент смертей
спричинила глупота робіт-
ника, 3 процент молодість,
1 процент слабосилість, так
що властиво лишень 16
процент нещасних смер-
тельних случаях треба при-
писати легкодушности ро-
бітників. Але і сих 16 про-
цент робітників, яких пір-
вала смерть по причині їх
власної вини, не можна
брати також сще без нія-
кого застереженя. Безна-
станне стиканє ся з небез-
печною притупленю у робіт-
ника острожність. Незви-
чайно довгий день праці (в
сталівних Карнегія 12 го-
дин), горячість, оглушую-
чий лоскіт і гамір, стра-
шенна скорість машин, се
також причини, які сщ
„легкодушність“ робітника
представляють з троха инь-
шої точки.

Авторка тому кінчить
свою брошуру висловком,
що в величезній частині

нещасних случаях вина зо-
всім не лежить по стороні
робітників. „Колиб маши-
нерія — говорить ся там —
працювала поволійше, з у-
взглядненем безпеченьства
усіх занятих, то булоб да-
леко менче нещасних слу-
чаїв. Але фабрики такі, як
вони суть в Америці, а ша-
леним поспіхом, з шалено-
ю погонею за як найбіль-
шим продукованем і зис-
ском — се правдиві різні
робітників“.

NEW YORK, N. Y. тов. „Про-
свѣта“ від. 204 повідомляє усіх,
що на бали, маючим відбути ся
дня 29-го мая с. р. буде при-
мати ся нових членів без всуп-
ного.
Уряд товариства.

СКРЕНТОНЦІ!!
Великий Баль
і театральне представленє
драма в 3 актах
„ХТО ВИНЕН“
Відбуде ся дня 31-го мая с. р.
(Decoration Day)
в Music Hall 213 Lackawanna Ave.
SCRANTON, PA.

Чайка ..... Н. Гуменьчук
Олена ..... Я. Калакука
Маруся ..... А. Урманець
Іван ..... П. Явінський
Петро ..... В. Гнус
І. сват ..... М. Волошук
ІІ. сват ..... Н. Дутчак
Політ т ..... І. Гришко

Початок бало о год 2 ій по
д лудия а театрального пред-
ставленя о год 8 вечером.

По представленю лагодить ко-
мітет для гостей несподіванку.

Вступ на баль і представленє
50, 35 і 25 цнт.

Дохід на церков сьв. Володимира
в Scranton Pa.

На сю забаву просить ся сер-
дечно скрентонських і дово-
личних гостей.

КОМІТЕТ.

ПО АНГЛІЙСЬКИ
хто хоче навчити ся без помочи
учителя і то найлекшою мето-
дою, нехай пришле марку на від-
повідь а я сему пришлю пробу
лекцію в польській мові і вські
близші інформації. Br. Zelski,
Vanderbilt Building, Suite 301,
New York, N. Y. 20—23

6 ложок столових, 6 ножи, 6 виделців
і 6 ложочок — се все дуже масинне і по-
срблявано в хороших виставлях гуаску
лише 3.50 дол. враз з пересилкою.
ДИМ ТОРГОВЕЛЬНИЙ
W. GREKO & CO.
111 East 7th St., New York, Dept. A.

Намі
загально
звісні

Піютиони
до
курєня.

всилаємо до всіх місцевостей
Зл. Держ. Пізн. Америки. Ціни
за 40 коробок: „Бессарабский“
\$2.00; „Кавказкий“ \$3.00; „От-
борний“ \$4.00; „Султан“ \$5.00 і
„Ароматний“ \$6.00.
40 коробок ріжних висше зга-
даних гатунків коштує \$3.00.
Спробуйте а певно зістанете
назавсїгда нашими костюмерами.
English Asiatic Tobacco Co.
115 E. 7-th Str.,
New York.

НА ПРОДАЖ
Готель в цілком інвентарем та
5 акровою фармою, кінв, корова,
вози, ціле уладженє. Продаю по
причині браку здоровля за дуже
приступну ціну. Близші інфор-
мації у:
George Olszewski 19—2
Box 14 Lopez, Pa.

Вісти зі світа.

НОВИНКИ

КАЛЕНДАР.

Май

- 27 Ч Ізидора
- 28 П Пахомія
- 29 С Ю усощ., Мод.
- 30 Н Сом. св. Духа
- 31 П Пресв. Тройці
- 1 В Червень. Патрикія
- 2 С Талалея

— Орган угорських Русинів про реформу календаря. На Угорщині — як про се ми вже згадували — роблять серйозні заходи, задля зрівняння юліанського календаря тамошних Русинів з григоріанським. З відповіді, котру мукачівський гр. кат. єпископ Юр. Фірцак дав на питання міністра внутрішніх справ Андраші, чи єпископ не згоден би ся на заведення григоріанського календаря, виходить, що мукачівська єпархія ще 1899 звертала ся з такою пропозицією до Риму, але безуспішно, мабуть тому, що для сего треба би згоди більшої церковної одиниці, що найменше всіх єпархій Угорщини. Розуміть ся, що й тепер єпископ згоден ся на питання Андраші і запропонував тільки, аби правительство для втілювання наседня викупило перед реформою календаря деякі церковні податки, занадто утяжливі для прихожан. Правительство звернуло ся отже і до прочих угро-руських єпископів, аби сказали свою думку про реформу, і коли вони згодять ся на неї, то введнає в Римі зрівняне юліанського календаря тамошних Русинів з григоріанським.

Реформу календаря обговорює угарська „Наука“, та трактуєчи справу реформи з соціального й економічного погляду, не бачить, в ній ані латинізації ані винародовлення. „Итало-греки і сь новим календарем остали ся греками, а наши словаки словаками. Яка-же опасність чувствовала ся сего году у нас, коли ми сь католиками ровно праздновали Великдень? Ця так льпше было бы, если бы все так было!“ Дальше вказує угарська газета на невгоди, з якими получене обходжене тих самих свят в ріжні дні, для господарських зносин, для шкільництва й участі в державнім житті і висказує надію, що угро-руський нарід „сь новим календарем останесе еще льпшим сьномь своего обряда и народа, якь до теперь бьвѣ.“

— Спілкових рух в Парані. В куритвській „Зорі“ д. Никола Федюк з С. Павлю містить статью п. з. „З чого зачати“, в якій радить заложити на удах кооперативне тов-о промислово торговельне. Назва его мала би звучати: Перше руске кооперативне тов-о „Україна“ в Куритвбі. Задачею сего тов-а було би організувати всіх руских промисловців і торговельників в бразильській Русі, посередничити в закупні товарів і взагалі помагати своїм членам матеріально і морально. А годить ся тут зазначити, що Русини в Парані взяли ся до торговлі і промислу; в кожній колонії мають по кілька склепів, позакладали великі гарбарні, ріжні варстатп і т. д.

— Як було заповіджено, виставив „Кружок Аматорів“ в Йонкерс, Н. Й. дня 15-го с. м. Українську оперету „Наталка Полтавка“, Ів. Котляревского. Грали слідуочі аматори: Наталку п-а М. Войтович; Терпелиху п-а С. Шипчик; Петра п. Ів. Павчик; Впборного п. Гузи; Возного п. Т. Івах; Миколу п. М. Турек.

Загально оцінюючи, гра була велим удачна. По першій відслоні, виголосив о. Д. Добровтор привітне слово, а шкільні іти деклямували і відспівали гарно гармонійно пару народних пісень.

Чистий дохід, хоть і не так великий, призначено на руску Катедру в Філадельфії. Честь і слава проте Йонкерским Аматорам і їх режисервдирігентови п. М. Матвієви, що не жаліли праці і труду, та за се, що вони перші вибрали собі так красну ціль, знали з'єднати „миле з пожиточним“, а їх слідом най ступають прочі Русини широкого серця.

— Бальонова лінія. Межи Штрасбургом а Фрідріхсгафен в Німеччині буде за рік отворена перша лінія правильно: їзди бальонами. В тих обох місцевостях будуть поставлені відповідні стації.

— Еміграція з України на Сибір. Року 1903 емігрувало 188.000 душ, та ходаків пройшло 22.600 душ. З них було: Полтавців 47.500, Чернягівців 46.000, Киян 41.000, Харківців 31.000, Катеринославців 21.500.

— Професор Н. Clayton з Boston збирає ся сего літа переїздити бальоном через Атлантицьке море.

Бальон котрим має переділати море буде еще будувати ся і має бути найбільшим з дотеперішних бальонів. Міх (капшук) бальона зможе помістити в собі 160 тисяч кубічних фітів і буде в силі двигнути 4 тонів ваги. Будова бальона буде коштувати 10 тисяч доларів.

— Шезаючі озера. Верхня земля прибирає поволи щораз инший вид, а що найбільше впадає в очи, то висиханє на ній озер. Чи то они справді висихають, чи може дно їх підноситься або чи они заповняють ся горфами, се річі не змінє. З дуже докладної карти, походячої з 1660 р. показало ся н. пр., що в шрітхемському кантоні було в тім часі 149 озер; з тих лишило ся доси без зміни всего лиш 40; 16 озер зменшило ся значно а 20 трохи менше; 73 озер щезло таки зовсім а на їх місці остали ся ледви сліди якихсь багон. Подібні зміни добачено також в баварських Альпах, в Чеськім лісі та в Соснових горах. Число озер, які тезли в послідних століттях, є дуже велике. Так щезло 33 озер в полудневій Баварії, 34 озер в Соснових горах і в Чеськім лісі. Декотрі озера значно зменшили ся в наслідок замулення. В той спосіб щезають особливо озера положені в долинах, до котрих вода з гір наносить багато намулу.

— Минувшого тижня надпливші з підбігунових околиць леди окружили мило від нової Фунляндії зі всіх сторін корабель „Mongolian“ нахочащий ся в дорозі з Англії до Америки. Маси леду були такі величезні, що обхопили корабель неначе кліщами з всіх боків творячи ледяне поле, довге на одну миль, а від сторони моря на 25 миль. Ледяні гори пересічно доходили високости 150 стіп. Пять подорожних корабля, з мушин і 2 жінки по леді дістали ся з тяжкими трудами на беріг. По двох днях вітер наковець розігнав леди і освободив парохід, який однак з обави перед новим окруженєм відплив на повне море.

— Злодійська машина на ліцитації. З Берлина доносять про отсю досить оригінальну полію: Перед кількома літами відобразила була кримінальна поліція від „інженера“ Гавзе знаменито придуману і викінчену машину, котрою за помічю горючого кнря можна хемічним способом зовсім тихо розбити найспільніші і найгрубші двері і стіни залізних кас. Є то прилад, яким злодії і вломники можуть дуже легко до кількох мінут добути ся хоч би й до яких кас. Той „інженер“ Гавзе був одним із найзручнійших вломників касових а той прилад був як раз найважнійшим для его роботи. Перед

процесом Гавzego зажадала була прокураторія від дирекції поліції, щоби ся видала їй той прилад, що розуміє ся і стало. В листопаді минулого року засуджено Гавzego на пять літ в'язниці. Позаяк коштів з его процесу не було чим покрити, то суд впаав на оригінальну гадку; пустив прилад до розбиваня кас на ліцитацію в берлінським заставничім заведеню. В день ліцитації не хотів ніхто дати за машину 800 марок, на яку то суму її знатоки оцінили і її продали лиш за 35 марок. Коли поліція довідала ся о продажі тої машини, перелякала ся не мало. Розпочато зараз доходженя, хто купив ту машину, але й доси не удало ся вислідити. Є загальний здогад, що она дістала ся знов в руки фахового вломника.

Позір! Український народі!
В І Ч Е

в справі засуду нашого героя, Уйрослава Січинського в Галичині відбуде ся в понеділок 31-го мая 1909 р. в Devey Hall, 76 North 7-th str. Brooklyn, N. Y. заходом товариств: „Запорожська Січ“ і „Гайдамаки“ — в Брукліні. Початок о год. 12-ій в полудне.

Мирослав Січинський пімстив ся на Потоцькім, наміснику Галичини, за весь Український нарід, за нас, за наші кривди, які терпимо від ляхні. Тота сама ляхня засудила его на смерть! Спішіть братя на віче, та протестуймо разом проти ляхького суду.

Комітет віча запрашає всіх тих, кому на серци лежить українська доля, щоб зійшли ся як найчплснейше з цілого Брукліна і других поблизьких міст, щоб разом запротестувати і жадати увільненя Січинського від кари смерти!

Комітет вічевий.

PERTH AMBOY, N. J. Тов. „Запорожська Січ“ від. 155. Р. Н. С. подає до відомости, що в місяцях: Червни і Липни приймає ся до Тов. без вступного, а до Р. Н. С. після статута.

Мітинги відбувають ся з-ої неділі по першім в Руській гали п. Ваверчака. а кож зиває ся всіх Товаришів, щоб вирівняли всі старі належности а если ні то будуть виключені з Тов. і Р.Н.С. о. Кость Курило предсід., Кир. Пелешак секр. А. Пелешак кас.

КОНЕЦЬ ДІЛО ХВАЛИТЬ.

Без взгляду на се, через які труди приходиться ся нам переходити — вони все йдуть в забуте, наколи кінець їх випадє гарзд. Забуваємо усе нещастя і болі тяжкої недуги, як лишень опять повернемо до здоровля. Нашою цілею є осягнути щасливий кінець і чим скорше ми його осягнемо — тим льпше для нас. Позаяк значна більшість уських недуг починає ся від утрати апетиту і сил і в такім случаї Трінера Американський Еліксір Гіркого Вина. Сей лік приверне органам травлення їхню давнішу силу ділання. Як лишень органи травлення пічнуть працювати нормально, хвороба гине, а сил опять повертають. Уживайте сього ліку, як лишень Ваше травлене не є в порядку, язык обложеннй і коли відчуваєте умучене. Дістати можна по всіх другосторах.

Joseph Triner, 616—622 S. Ashland Ave., Chicago, Ill.

ВЕЛИКИЙ БАЛЬ устроє бр сьв. Ап. П. і П. в Ансоші. Конн. на дохід братської каси дня 31-го мая с. р. в німецькій гали на Maple Str. На бали буде принимати ся нових членів до бр. і до Р. Н. Союза. Запрашає ся усіх Русинів так з міста як і околиці на сей баль як найсердечнійше.

Ф. Вязко пр., С. Кляцько секр.

200 ГАРНИХ І БОГАТИХ ДІВЧАТ В КОГУС так з Лемківщини як і з Поділя уряджують на дохід свого Братства Сестричного Непор. Зап. Пр. Д. М. великий баль в просторій гали над почтою, дня 5-го Юнія, в суботу — і запрашають всіх, а особливо чесних молодців зі всіх околицьних плєйзів.

Хто хоче перед Петрівкою добре забавити ся, нехай не глядить на видатки, а певно не пожалує, та може знайде і подругу свого життя.

Щиро сердечно запрашає 20—21 Комітет.

НАДІСЛАНЕ!

„Кружок Аматорів“ в Yonkers, N. Y. складає сею дорогою тиру подяку п. п. Печерському і Зевсови з Нью-Йорку, міста, за виклопотанє прегарних Українських костюмів на „Наталчин“ вечір, та за майстерске характеризованє дієвих лиць.

НА ПРОДАЖ

Бизнес, найльпше місце для Русина, приносить 35 дол. тижнево чистого доходу. По причині виїзду продасть ся дешево за 500 дол. По блисьші інформації голосити ся до: Knyharnia Nowostyj, 808 Carson str., S. S. Pittsburg, Pa.

ДЕ С

моя жінка, Ксеня Плотницька. Втікла з молодим хлопцем забравши мені 1000 доларів. Має літ 36, середного росту, волосє бльонд — він діт 21, середного росту, гикаво говорить. Мають перебувати десь в околиці Нью Йорку або Філадельфії. Хто подасть яку відомість, дістане від мене 10 дол. надгороди. Гр. Плотницький, c/o Swoboda, 184 Hudson str., New York, N. Y.

ДРУКАРНЯ „СВОБОДИ“

виконує всякі роботи, входячі обсяг друкаретва — старанно, скоро і тане. Адреса: Swoboda, 184 Hudson St., New York.

— Подає ся до відомости всім, кому на тім залежить, що моя теперішня адреса єсть: о. Олекса Пристай, 419 N. 7-th Str., Scranton, Pa.

„ПАНАМА“ в ціні 5 до 6 доларів в переслікою. Торговельний Дім W. GREKO & CO. 111 East 7th St., New York. Dept. A.

Користна праця для кожного!

Пошукуємо чесних людей до розповсюдженя нашого кравового тютюну за добрим винагородженєм. Ся праця єсть дуже поплатна і легка для кожного Русина. В кожній місцевости знаходиться много робітників, котріб хотіли також тютюну, який курили у своїй вітчизні. Отже ми кождому дамо до розпродажи власне такий тютюн і його пращо коло розпродажи совістно винагородимо. Маємо тютюн російський і австрійський.

Хто зголосить ся до нас, дістане разом з інформаціями і несподіванку, яку всі будуть йому завидувати.

Пишіть сейчас по блізнаї інформації і прірки тютюну, котріб висилаємо даром — залучаючи 2 п. марку на переслікою — до Russian Tobacco Co. 132 Nassau St., Room 301, Dept. 8, New York, N. Y.

Грам-фони о хоромім і милозвучнім тоні, окрасє кожного дому, великості 12 квадратних в округ, з роєкшіною трубою льпше за 12 доларів. Металєви кружки (рекорди) 30 д. за штуку. Переслікою оплачуємо самі. Торговельний Дім W. GREKO & CO. 111 East 7th St., New York. Dept. A.

Б. Якубовский і Син Канцеларія Адвокацка для справ заграничних. Документи КОНСУЛЯТ легалізує. Дуже много плодів тяжкої праці тут в Америці провало нашим краванам в наслідок введбаня своїх справ маєтковит в старім краю. Працюєте і посилаєте гроші, а потому до ладу а маєтков дити не можете. Удайте ся до нас. Ми єсьмо спеціалістами в найтруднійших процесех кравєвих. Доволітне досвідченє, практика і совістне провадженє бланєсе а'єднало нам довіре у краванів. Споряджаємо акти нотаріальні, стигаємо частки спадковї ві старого краю, виробляємо повновласти, контакти купна і продажп, інтабуляції і екстабуляції, виписи в частки і довжні скрпшті, ввагалі всі справи правні і війскові до Австрії, Ресії і Прусє. Спроджаємо урожайні фарми. Зголосіть ся особисто або листово по бліснаї інформації 20-23 B. Jakubowski & Son, Foreign Law Office, 450 Foun th Ave., Pittsburg, Pa.

Що прати біле на біло а потім крохмалити его на сиво або пруговато брудним крохмалем -- держаним отверто під пядою гросерника ARGO є досконалим крохмалем для всяких родів праня. Крохмалю можна уживати горячого або зимного. Нупуйте пакети чистого ARGO за 5 центів.

СПРАВИ „СОЮЗА“

Покровитель і почетний член Р. Н. Союзу. Іх Преосвященство Стефан Сотер Ортинський, перший руський єпископ в Америці. Головний Уряд „Р. Н. С.“ на роки 1908—1910. Духовний управитель: о. Михайло Балог, 712 Carson Str. S. S. Pittsburg, Pa. Предсідатель: Дмитро Капітула, McAdoo, Pa. Місто-предсідателька: Марія Черемшак, Trenton, N. J. Місто-предсідатель: Федор Гут Кульчицький, Pittsburg, Pa. Касієр: Алексій Шаршонь, 524 Pine & Franklin St., Shamokin, Pa. Секретар фінансовий: Семен Ядловський, Box 76, Jersey City, N. J. Секретар рекордовий: Теодозій Лабовський, Box 76, Jersey City, N. J. Радні: Михайло Беля, Holyoke, Mass. Петро Ярема, New York, N. Y. Іван Глова, Shamokin, Pa. Андр. Стефанович, Pittsburg, Pa. Алексій Горбаль, Derby, Conn. Михайло Черін, Cleveland, O. Контрольна Комісія: о. Д. Добротвор, 25 Chestnut St. Yonkers, N. Y. Василь Гришко, Scranton, Pa. Михайло Бабій, 816 N. Franklin St., Philadelphia, Pa. Директор друкарні: о. П. Понятишин, 411 Washington Ave., Elizabeth, N. J. Редактор: Ант. Цурковський, 184 Hudson Str., New York, N. Y. Менеджер друкарні: К. Кирчів, 184 Hudson Str., New York, N. Y. Головний організатор: Мих. Беля, 56 Hamilton Str., Holyoke Mass.

Посмертні вісти

Рул а Ю р и й член Р. Н. Союзу від. 121 в Трентон, Н. Дж. помер 12 цвітня с. р. Небіщик походив з Галичини, села Хлюбовці, пов. Перемишляни. Радко Марія, жена Івана, члена Р. Н. Союзу від. 1. в Шамокін, Па. померла 14-го цвітня с. р. Дзюбак Сидор, член Р. Н. Союзу від. 12 в Йонкерс, Н. Дж. помер 18-го Априля с. р. Небіщик походив з Галичини, села Реретів, пов. Горлиці. Ставровський Іван, ч. Р. Н. Союзу від 121 в Трентон, Н. Дж. помер 22-го цвітня с. р. Небіщик походив з Угорщини, села Старе Село, стол. Земплін. Мосьцівська Анна, жена Івана старшого, члена Р. Н. Союзу від. 3 в Оліфант, Па. померла 23-го цвітня с. р. Костюк Катерина, жена Івана, члена Р. Н. Союзу від. 117 в Нью Йорк, Н. Дж. померла 28-го цвітня с. р. Аналовський Осиф, ч. Р. Н. Союзу, від. 16 в Лансфорд, Па. помер 29-го цвітня с. р. Небіщик походив з Росії, сіла Поткилопан, губ. Сувальська. Петрись Марія, член Р. Н. Союзу, від. 4 в Джерзі Сити, Н. Дж. померла 25-го цвітня с. р. Небішка походила з Галичини, села Ждиня, пов. Горлиці. Вічна пам'ять. Ч. 928 КВІТ \$1000.00 на тисяч доларів, котрі п. Марія Козак отримала як посмертну запомогу по мужу Івані з Головної Каси Руского Народного Союзу в Америці. Homestead, Pa. 1909. Марія Козак. Від місцевого Уряду Руского Народного Союзу в Америці. Відділ (число) 23. Іван Гайдук предс., Анд. Решетар секр.

ся в кожду четверту неділю по першим в гали під церквою на 5-ій улиці.

Ів. Цейко секр.

PERTH AMBOY, N. J. брат. сьв. Василь Вел. від. 168 подає до відомости що 9-го мая відбув ся річний мітинг і вибрано слідуєчий Головний Уряд на рік 1909: Пр. Гр. Галата; кас. Ів. Дзубатий; секр. Гр. Клим; з. пр. Ів. Стек; з. кас., П. Маслий; з. скр. Нестор Гелета; Контрольна Комісія: М. Белнів і О. Гелета; Контр. хорих: Конд. Біляк і Ів. Сеньків; дверник: Василь Гелета. Мітинги відбуваються в першу неділю по 7-ім в гали Massoprust.

Гр. Галата предс., Гр. Клим секр.

CLEVELAND, O. бр. сьв. Ар-Михайла від. 212 подає до відомости, що братські мітинги переложено з першої неділі в місяці на другу. Міг. відбуваються в офісі банку Tatra Skovil. Неявивший ся член заплатити 50 цнт. кари. Сенчина секр.

PORT BUCKLEY, PA. бр. сьв. Ів. Хрест. від. 223 подає до відомости що мітинги завсідги відбуваються в неділю по 15-ім. Дня 20-го червня припадає піврічний мітинг. Нових членів від 16 до 25 літ буде приймати ся без вступного а від 26 до 40 за половину вступного. Неявивший ся член заплатити 50 цнт. кари. Мітинг відбуде ся в домі Павла Конурацького. Ст. Запоточний секр.

SWOYERS, PA. бр. сьв. Арх. Мих. від. 197 подає до відомости, що піврічний мітинг відбуде ся дня 13-го червня с. р. в церковній гали, в Swoyers, Pa. Початок точно пів до 2-ої по п. Неявивший ся член заплатити наложену кару, яка для неявившого ся урядника буде виносити подвійно. А. Лужецький секр.

McADOO, PA. бр. Покров. Пресьв. Богородиці відділ 7 подає до загальної відомости, що на мітингу дня 16-го мая ухвалено: 1. Змінено ухвалу з дня 11-го Децембра р. 1905. що кождому членови, котрий помер, платило братство \$50 як похоронні кошти. Ухвалено одногосно що не буде ся більше платити похоронних коштів почавши від дня 16-го мая 1909.

2) Ухвалено на внесєнс Димитрія Капітули, що кождий член того братства має заплатити 1 дол. на Руську Катедру найдальше до 4 місяці, то значить до 20-го септембра с. р. 3) Дає ся до відомости всім членам бр. Покр. Пресьв. Богородиці, від 7. Р. Н. С. McAdoo, Pa., що мітинг піврічний відбуде ся дня 20-го юнія в гали церковній. Котрий член не появить ся, буде караний після статутів. Андрей Капітула прдс., Семан Пухир секр.

SCOTSDALE, PA. бр. сьв. Ів. Хрест. від. 36 подає до відомости, що дня 20-го червня відбуде ся піврічний мітинг. Нових членів буде приймати ся до бр. за половину вступного. Неявивший ся член заплатити 25 цнт. а урядник 50 цнт. кари. Н. Зоріло пр., Ів. Корба секр., Ів. Бибіль кас.

NEW ALEXANDRIA, PA. бр. сьв. Петра і Павла від. 82 подає до відомости що дня 20-го червня 1909. відбуде ся піврічний мітинг на котрім кождий член мусить вирівнати всі свої залеглості, а іменно: 1. місячне 2. розмет, 3. кари; в разі не вирівняв своїх залеглостей член зостає суспендований. Члени, котрі не довгують а не являть ся будуть карані на підставі статутів Р. Н. Союзу.

Члени, котрим не виплачено ще так званої „хорої підпори“ мають предложити на тім мітингу свідочтва лікарські заосмотрені підписами дозорців хорих. Ст. Якимець пр., Ф. Огрин кас., Сильв. Маркевич секр.

McKEES ROCKS, PA. бр. Усп. Пр. Богород. від. 56 повідомляє в своїх членів, що дня 13-го червня с. р. відбуде ся піврічний мітинг. Початок точно о 12-ій годині в полудне. Справовдане касове за минулих 5 місяців і иньші важні справи. Член спізвивший ся підлягає карі 50 цнт. а урядник 100 дол. Неявивший ся головний урядник заплатити кари 200 дол. Невирівнявший своїх довгів і залеглостей вістане виключений з бр. Р. Н. Союзу. П. Паліпа пр., В. Кончак секр., Т. Скірник кас.

WILKES BARRE, PA. бр. сьв. О. Ник. від. 99 подає до відомости що в місяцях маю і червню буде приймати нових членів в віці від 16 до 25 літ без вступного, а від 26 до 45 літ за половину вступного. М. Бабей, секр.

KEOKEE, VA. тов. „Запорожська Січ“ від 219 подає до загальної відомости, що з днем 1-го мая с. р. перенесено осідок товариства до Taylor, Pa. П. Дябло пр., І. Сушереба, кас., Т. Починок, секр.

PASSAIC, N. J. бр. сьв. О. Ник. від. 42 подає до відомости, що дня 13-го червня с. р. відбуде ся піврічний мітинг. Кождий член мусить явити ся безусловно, бо в противнім разі заплатити 50 цнт. а урядник 100 кари. А. Яцишак пр., К. Петрик кас., А. Хованець секр.

ДРІВНІ ОГОЛОШЕННЯ як пошукання знакомих, оголошення балів, представлень, сходни і т. п. друкуємо в „Свободі“ по ціні одного цента від слова за оден раз. Гроші треба присилати наперед.

ПРОГРАМА вокального вечерка з представленням театральним „НАТАЛКА ПОЛТАВКА“ котрий відбуде ся дня 30-го мая 1909 в Шенандо, Па. в честь Вс. о. Льва Левицького, місцевого пароха з нагоди його візду за тримісячною відпущкою до краю. 1. Вступне слово. 2. „Блажен муж бояй ся Господа.“ Хор. 3. „Огні горять.“ Хор. 4. Гра на гітарі, п. Е. Василенко. 5. „Широкий луг“ хор мішаний. 6. „Ой вербо“ хор мішаний. 7. Гра на гітарі п. Е. Василенко. 8. „Sounds from the West overture“ руська банда. 9. „Наталка Полтавка“.

Особи: Наталка . . . . Анна Криницька Горпина Терпилиха мати Нат. Теодозія Симочко. Петро, любовник Наталки, Мих. Шубяк. Никола, кривняк Терпелихи І. Завадський. Тетераковський возний, Григорцьо. Макогоненько виборний, Е. Василенько.

Межи актами буде грати руська банда шенандорска. Початок точно о годині пів до осьмої. Дохід на новобудовану церкву сьв. Арх. Михайла. Рада церковна.

три не довгують а не являть ся будуть карані на підставі статутів Р. Н. Союзу.

Члени, котрим не виплачено ще так званої „хорої підпори“ мають предложити на тім мітингу свідочтва лікарські заосмотрені підписами дозорців хорих. Ст. Якимець пр., Ф. Огрин кас., Сильв. Маркевич секр.

McKEES ROCKS, PA. бр. Усп. Пр. Богород. від. 56 повідомляє в своїх членів, що дня 13-го червня с. р. відбуде ся піврічний мітинг. Початок точно о 12-ій годині в полудне. Справовдане касове за минулих 5 місяців і иньші важні справи. Член спізвивший ся підлягає карі 50 цнт. а урядник 100 дол. Неявивший ся головний урядник заплатити кари 200 дол. Невирівнявший своїх довгів і залеглостей вістане виключений з бр. Р. Н. Союзу. П. Паліпа пр., В. Кончак секр., Т. Скірник кас.

WILKES BARRE, PA. бр. сьв. О. Ник. від. 99 подає до відомости що в місяцях маю і червню буде приймати нових членів в віці від 16 до 25 літ без вступного, а від 26 до 45 літ за половину вступного. М. Бабей, секр.

KEOKEE, VA. тов. „Запорожська Січ“ від 219 подає до загальної відомости, що з днем 1-го мая с. р. перенесено осідок товариства до Taylor, Pa. П. Дябло пр., І. Сушереба, кас., Т. Починок, секр.

PASSAIC, N. J. бр. сьв. О. Ник. від. 42 подає до відомости, що дня 13-го червня с. р. відбуде ся піврічний мітинг. Кождий член мусить явити ся безусловно, бо в противнім разі заплатити 50 цнт. а урядник 100 кари. А. Яцишак пр., К. Петрик кас., А. Хованець секр.

ДРІВНІ ОГОЛОШЕННЯ як пошукання знакомих, оголошення балів, представлень, сходни і т. п. друкуємо в „Свободі“ по ціні одного цента від слова за оден раз. Гроші треба присилати наперед.

ПРОГРАМА вокального вечерка з представленням театральним „НАТАЛКА ПОЛТАВКА“ котрий відбуде ся дня 30-го мая 1909 в Шенандо, Па. в честь Вс. о. Льва Левицького, місцевого пароха з нагоди його візду за тримісячною відпущкою до краю. 1. Вступне слово. 2. „Блажен муж бояй ся Господа.“ Хор. 3. „Огні горять.“ Хор. 4. Гра на гітарі, п. Е. Василенко. 5. „Широкий луг“ хор мішаний. 6. „Ой вербо“ хор мішаний. 7. Гра на гітарі п. Е. Василенко. 8. „Sounds from the West overture“ руська банда. 9. „Наталка Полтавка“.

Особи: Наталка . . . . Анна Криницька Горпина Терпилиха мати Нат. Теодозія Симочко. Петро, любовник Наталки, Мих. Шубяк. Никола, кривняк Терпелихи І. Завадський. Тетераковський возний, Григорцьо. Макогоненько виборний, Е. Василенько.

Межи актами буде грати руська банда шенандорска. Початок точно о годині пів до осьмої. Дохід на новобудовану церкву сьв. Арх. Михайла. Рада церковна.

ПОЗІР!

ТРЕТІЙ ВЕЛИКИЙ БАЛЬ уряджує бр. сьв. О. Николая в Perth Amboy, N. J. 730 State St. Pulaski Park дня 30. мая 1909 р. Початок точно о год. 4-ій по полудни. Вступ для мужчин 25 цнт. для женщин вступ вільний. Весь дохід призначений на гр. кат. Церков. Всіх Русинів з Perth Amboy і околиці запрошує ся широ. Музика буде грати під провідом Русина, М. Хріна. За добру забаву і музику рутьчть Комітет.

Ньюарк, Н. Дж. Тов. Богдана Хмельницького від. 133 устроює ВЕЛИКИЙ БАЛЬ в понеділок 31-го мая т. е. в Зелени Сьвята на гали 255 Court st. коло гр. кат. церкви. Початок о годині 7:30 вечером. Запрашає ся всіх чесних Русинів з Ньюарку і околиці. Можна буде забавити ся до волі. Музика знаменита, а гали простора. Буфет в власнім заряді. Вступ 25 цнт. Комітет.

Позір! Позір!

New Alexandria, Pa. ПЕРШИЙ ВЕЛИКИЙ БАЛЬ устроює Сестрицтво Благ. Преч. Діви Марії ч. 238 Р. Н. Союзу. в суботу дня 29-го мая 1909 р. в Mangery Hall, Salemville. Початок о годині 5-ій вечером. Вступ: для мужчин 75 цнт. для женщин 25 цнт. В перерві балевій відбуде ся Лотерія де буде можна прекрасні річи даром получить. Всіх чесних Русинів як і Русинок з New Alexandria і околиці запрошає ся сердечно. Музика знаменита. За добру забаву рутьчть Комітет.

Позір! Позір! Заходом Укр. Товариства „Просьвіта“ Від. 204 Р. Н. Союзу відбуде ся ВЕЛИКИЙ БАЛЬ дня 29-го Мая 1909 р. в Manhattan Luceum, 66-68 E. 4-th Str. New York, N. Y. Оркестра п. Г. Смоленського. Між танцями розривка для молодіжи: „Почта любови“. Початок о год. 7-ій вечером. Вступ 25 цнт. від особи. Запрашаємо на той Баль всіх Українців, так Нью-Йоркських як і дооколичних. Весь чистий дохід призначений на школу ім. Олени Січинської в Галичині. За чесну забаву рутьчть 17—20 КОМІТЕТ.

ВЕЛИКИЙ БАЛЬ устроює бр. сьв. Івана Хрест. від. 96 в суботу, дня 29-го мая с. р. в гали „Просьвіта“, 109 7-th Str. S. S. Pittsburg, Pa. Початок точно о год. 3-ій по полудни. Вступ для мужчин 50 цнт. а для женщин 25 цнт. Дохід призначений через половину на гр. кат. церков і касу брацтва. Всіх чесних Русинів з Пітсбурга і околиці запрошує ся сердечно. Музика знаменита, за добру забаву рутьчть Комітет.

ВЕЛИКИЙ БАЛЬ заходом братства сьв. Володимира, відділ 65 Р. Н. Союзу відбуде ся в суботу, дня 29-го мая с. р. в гали Сінгера, Elizabeth, N. J. Весь дохід призначений на місцеву гр. катол. церков. Вступ 25 цнт. За добру забаву і щирю обслугову рутьчть 18—20 Комітет.

Велике Народне Віче.

В справі засуду Мировслава Січинського в Галичині відбуде ся заходом „Укр. Тов. Гайдамаки“, від. III.

в неділю, 30. мая 1909 В НЮВАРКУ, Н. Дж. о родині 4. по полудни в гали рід числом 255 Court Str. межи Charlton Str. а Belmont Ave. близько гр. кат. церкви.

Відгомін сего засуду, котрий тепер потряє цілою гал. Україною відбив ся сумним ударом і на амер. Україні. Зьвірське поступоване Ляхів перейшло всякі можливі границі.

Укр. Народе! Ти видиш знущане Ляхів — катів над Укр. Народем! Ти видиш, Народе молодця, котрий посвятив своє молоде житє за Тебе! То-ж прийди на се Віче, де всі разом запротестуємо проти зьвірства галицк. Ляхів гнобителів. Не пожалуй труду Укр. Народе, але прийди численно, не пожалуй пожертвувати хвилі для того молодця, котрий не жалував свого молодого житя за тебе. Комітет, Укр. Гімн. Т. Гайдамаки в Ньюарку.

ХОЧУ ЖЕНИТИ СЯ з дівчиною 16 до 20 літ. Походжу з волинської губернії де маю 15 десятин землі і 1000 дол. Просить ся залучувати фотографію Я. Журавський Box 3 So. Bethlehem, Pa.

ХОЧЕТЕ ДОБРУ РІЧ НАБУТИ а при тім дешево, удайте ся на понизшу адресу. Паміть по польсько-руській образковий катальог і залучить марку на 2 цнт. Адреса: ANIELA ORZECZ, Sulyvan Court, New York City.

ДЕ Є Николай Гуцуляк, род. з Михайлівки, пов. Борщів. Недавно перебував в Сан Франціско, Кал. Хтоб про нього що знав або він сам нехай зголосить ся на адр.: Н. Hucolak, Lanigan, Sask, Can.

ЧИТАЙТЕ! На підставі ухвали Конвенції „Союза“, кожде братство приналежне до „Союза“, повинно мати отсі книжки: 1) Книжку членів (іменослов). 2) Книжку місячних складок. 3) Книжку касову і протоколову. На сі книжки повинно кожде братство заслати 5 доларів до каси „Союза“.

Rev. N. Pidhorecki, 329 East 20-th Street, New York, N. Y. напротив Рускої грек. кат. церкв сьв. Юрія. 16—19

Вступайте до Союзу!

„Руский Народний Союз“ — одинока руско народна організація в Америці.

Приймає членів від 1 року до 40 літ житя. Вступне після літ.

СОЮЗ ПЛАТИТЬ:

В разі смерти члена класи „А“ (ціле посмертне) \$1000.00.

В разі смерти члена класи „Б“ половину посмертного \$500.00

Посмертне за жінку або мужа члена класи „А“ 400.00 дол.

Посмертне за жінку або мужа члена класи „Б“ 200.00 дол.

Посмертне за діти від 15.00 до \$300.00,

В разі утрати: а) обох очей, ніг або рук \$1000.00, б) одної руки, ноги або ока \$200.00.

Если отець родини в шпитали божевільних, Союз платить що року родині \$150.00.

Хто хоче вступити до Союзу, мусить вписатись також до братства, яке належить до Союзу.

ВАЖНЕ

ДЛЯ П. П. СЕКРЕТАРІВ Р. Н. СОЮЗА.

Повідомляю раз на все, що всі гроші належачі до каси Р. Н. Союзу, посилає ся так: на money order-ax або чеках виписує ся імя Alex Sharshon, Shamokin, Pa. Дальше так записаний money-order або чек не посилає ся до Голов. Касієра, але враз з вказанями до Голов. Секретаря. Головний Секрета опісля відсилає Іх до Голов. Касієра.

С. Ядловський,

В. Маркевич предс., М. Мартинів кас., Й. Биць секр.

DONORA, PA. бр. сьв. Димитрія від. 157 подає до відомости що в місяцях цвітню і маю приймає до братства за половину вступного. Мітинги відбуваються

Чи се не реформа-торство?

„Були в мене воли, воли, були в мене вівиці, були в мене за поясом також сороківці...“

А днесь? От, лишшеб й не згадувати! Все минуло ся, розвіяло ся, мов вітер, мов дим, а я прийшов й собі до своєї золотодайної країни...

По що? за чым? Господь Бог оден лпшенє се може знати.

Бо що до мене, то тільки можу сказати, що при звичаївни ся за першого ще мого побуту в тім краю до „стейків“, „біфстейків“, „порків“ і т. д. і вернувши в рідний край, я ніяк не міг привикнути до борщу та бараболі, котрим годувала мене моя супруга!...

І поз'їдвши усі кури, качки й другі крилаті сотворія щось сотні зо дві, і коли уже не стало, виволік я теля з обори, зарізав тай з'їв; а коли й з послідньої корови лишили ся тільки уха та хвіст, я махнув рукою на цілу нашу країну, тай вернув назад до Америки...

Сьмійтесь здоровенькі, а я все таки кажу, ще якби воно там й не було, чоловіки таки в Америці якось сердечнійше живеть ся. І наплітнуке тут нераз чоловік, і в „патріота“ забавить ся, а релігію, себто віру, чи обряд, то можеш чоловіче тільки разів зміняти й перерабляти на догіднійшу, як непричком Мошко питани.

От послухайте добрі люди, чи збрешу й тут хотьби на волосок.

Прямандрував тут звідкілясь перед недавнім часом сердега-козарлюга. Кажу вам, ангел-невинятко, а не чоловік!... Віда сарапї надоїлась, бо до тяжшої фізичної праці наш „Томцьо“ не тес... а за лежане до гори животом Американці платити знова якось не хочуть... Але від чоґож „Томцьо“ понисше плечий битий? Перед усім наш „герой“ мав оден дар. Поганого тут нема нічо, бо кождий чоловік прецінь живучий... Се, бачте, нашого товариша якось кортіло завсїгда до молодих, чи хотьби й старих жінок!...

Ну, і конець кінців наш „Томцьо“ при одній з „горячійших“ красунь доїхав собі кінци...

Дівзавнісь про се люди, особливо наші робітники, прогналі його із своїх хат. Але наш „вільнодумець“ вийшов й тут „гонорово“, бо прямиєнько вженив ся і то з дитиною 14—15 літню, на жаль Русинькою!

Ну, „женячка“ прецінь також не глупа річ.

Але сук тільки у тім, що де „двоє“, і то молодих, там незабаром знайдеть ся якось і „третє“. І наш „Томцьо“ також дїждавшєсь „потомка“, місто за сукати рукави і взяти ся до позитивнійшої праці, щоб хоть сяке-таке дати о-

держанє дружині з маленькою дитиною, пустивсь на „легкий хлїб“.

Нагоди до легкого заробку для наших „вільнодумців“ в Америці мабуть не брак.

Наш козиченько зачувши, що в Сейлем, Масс. почала виходити „Перша українсько-робітнича часопись“ як слід подав ся за її співробітника...

Дїло само собою також не „плохе“, але щож, коли д. Слюзар, як відвічальний редактор „Хлопського Парраґрафу“ не пізнав ся як слід з якою то „персуною“ має до діла, не потраєє зараз від першого разу своєю казкою, — а наслідком того наш „вільнодумець“ від разу „знеохотив ся“, і хотїй нібито „симпатизував“ із робітничю ідеєю, крадьком рівночасно лестив ся до д. Косового від „Союза“.

Але й д. Косовий, як досвідчений журналіст вмїєто пригорнути нашого сараку в свій „гурт“, наслав йому тільки паку евоґо „Союза“.

Нашому геройови треба було доларів, — доларів і ще раз доларів, — а не якотесь там „Союза“. І на конець д. Косовий змилосердив ся над нещасливим і за заслугу прислав йому величезну сум... ні — ні біблїю!...

Козарлюга аж губу роззявив з подиву... „Як то, — за біблїю? — буду тее“... кричав він з затисненими кулаками...

Але рівночасно з презвітеріанською біблїєю одержав від Подруха „благословенїє“ і замітку, що если завдасть собі труда, і перестудїє від „дошки до дошки“ усю ту презвітеріанську „байбел“ в рускім переводї, то він, — себто Томцьо „удостоїть ся“ гопцуги в презвітеріанські попи!...

Га! Від того часу наш герой, бунний „атеїст, соціал, революціонер, і т. д. прямиєнько поживк від „студїїв“ презвітеріанської біблїї!...

А що дальше? Томцьо на днях покинув на ласку Бога і добрих людей без найменших средств до життя свою жінку з дитиною, а взявши біблїю, дав драла.

І чи не принимаєсь у наших робітників реформаторство?

Хриз. Свистун.

ДОПИСЬ.

З Філядельфї, Па.

Відповідь лжеводителям Руського народа!

В статї поміщенїй в 11-ім ч. „Вїстника“, Жаткович при помочи якоґось дописователя з Філяд. страх розкричав ся про філядельфійських Русинів — виславляючи під небеса о. Грабара „Что онь оденъ можетъ привести ладъ меже філядельфійскими русинами, бо онь знаеть веѣ обстоятельство той парафїи, яко дванаїцять лїтний духовникъ філядельфійскїй!...“

Як все, так і тепер не забув Жаткович за руською епископа, згадав за катедр. церков, котра його вельми заколола в очі; нище що всему лиху, яке дієсь тепер на Ам. Руси вишен лише сам епископ.

На всі дурнички, які понаплїтав Жаткович не буду відповідати; бо все то, старї байки, на які уже не раз дістав відправу.

Однаковож чую ся обовязаним, бодай в части дати йому яку відправу аби народ довідав ся, якими то мізерними і безхарактерними способами ті самозванї „босове“ воюють против Владика.

Мїж иньшим пише ся ось як! „Подарилось парохїянамъ отдалити ненавїдженного о. Чижовича,“ а на його місце парохїяне церкви св. Арх. Михаїла спровадили собі о. Грабара за „duchovnika.“ Дальше: „о. Грабарь есть одинъ добрый и высокозаслуженный духовникъ, на которого не падаетъ никакая вина.“

Зь прикомомъ о. Гробара въ той то парафїи былъ бы покой и согласие, но про епископа Ортиньского не можетъ быти покоя, бо уже въ первую недѣлю якъ прїїшоль тамъ о. Грабарь епископъ Ортиньскїй далъ полицистами обставити церковь хотя на то не имѣль права, ибо церковь стоитъ на народу, котрый теперъ — законною дорогою глядаеть себѣ сатисфакцію, удовлетворенїе противъ украинского насилия.“

Жаткович хїба хоче всіх чесних і мудрих людей глупими поробити! Та-ж, если епископ не мав права до гр.-кат. церкви то як міг ся церков замкнути і поліцистами обставити? Адже ясно як на долони, що епископ має право до гр.-кат. рускої церкви, коли заперечив до ньї вступ „незалежному“ о. Грабареву — помимо того, що ся церков не стоїть записана на епископа.

Владика постарав ся о тое, аби перед о. Грабаром церков замкнути, але о се нарід сам просив не хотячи о. Грабаря, як не законного священника, бо нехотячого узнавати церковної власти; той самий нарід, на котрий Ви пишете, що будьто би той нарід вигнав о. Чижовича, а на його місце спровадив Грабаря! Тепер най судить сам нарід, де правда?

Я вже раз писав о тім, і ще раз повторяю, що Руський нарід в Філядельфї є спокійний і зі всего заловоленний, а о. Чижовича ніхто не виганяв з парохїї. Але найшлось у нас двохтрох-перевертнїв, а на чолї їх стоїть Иван Кречковскїй що хотїли-би не лише самому епископови розказувати, але як-би то можна, то навіть і самому Богови! От — і тих „панків“ Мг. Жаткович начислив як цілу парохїю св. Арх. Михаїла з 400 підписами. Чи не сьміятись з того?

Загризло Жатковича і се, що наш епископ дїждав ся

свої власної хати, своєї церкви. І зі злости назвав Жаткович тую церков якимсь протестантським костелом. Дальше не до смаку Жатковичови що на катедр. церкві красує ся крест однораменний та инше що епископ казав всі три раменні „Русскї“ (??) крести понишити, а на їх місце дав однораменні крести.

Сьмішне, що Жаткович до тепер не знав еще, що на протестантських церквах взагалї, крестів жадних нема, або як де на яких находить ся, то не трираменні, але все однораменні. Звідкиж міг епископ ницїти трираменні „рускї“ крести, а на їх місце дати однораменні крести? Владика на катедральній церкві розказав дати такий самий крест — на яким був колись розпятий Ісус Христос. А Жатковичови як заблагось конче трираменного креста, то раджу поїхати хотьби і до Москви, або і самого Петербурґа, то і там він побачить на „Соборах“ тільки однораменні крести.

Про о. Коротногого також не дуже старайтесь, бо о. Коротнокїй сидить собі спокійно в своїй парафїї, а не як Ви описали, що 13. марта побили о. Коротногого шибя на фарї, і все винесли вон що було у о. Коротногого, а на окнах забили дошками і т. д. То все лож, і циганство. Оджє не Руський епископ робить зле, але Ви робите всю ворохобно і неспокій між народом, Ви циганите і туманите нарід, і псуєте його.

Тож памятайте, що на Вашї голови колись спаде заплата за діявольську вашу роботу.

Михайло Бабїй.

Шенандо, Па.

В числї 16 Жатковичового органу появила ся допись з Шенандо, Па., під котроку підписано „А К.“ Сей „А. К.“ у згаданїй дописи хвалить і плаче за о. Лавришином а теперїшні порядки ганить і каляє. Не хочу о. Лавришина судити, бо його Бог буде судити за його діла, тільки то кажу, що від часу, коли ми позбули ся о. Лавришина а дістали теперїшнього священника о. Левицького, наша парохїя доперва зачала жити. Теперїшний священник є завсїгда в дома, богослуженя відправляють ся кождої недїлі і кождоґо сьвята, вечерня є кождої суботи вечером, коли противно о. Лавришин був тільки гостем у Шенандо а цілими тижнями возив ся по Америці. Дальше каже дописуватель, що наша парохїя зачинає банкрутовати. Се є чиста лож. Парохїя тоді булаб певно збанкрутовала, коли б був у нас о. Лавришин — бо люде вже зовсїм не ходили до церкви. Дальше дописуватель розжалобив ся, що о. Лавришин мав тільки 75.00 дол. місячно, коли теперїшний сьвящ. побирає 85.00 дол.

І тут дописуватель промахнув ся, бо теперїшний сьвященник має не 85.00 дол. але 100.00 дол., помешканє, телефон і т. п. Але мимо того що парохїя платить 100.00 дол. теперїшньому сьвященникови, то все таки се для ньї виходить дешевїше, як за о. Лавришина, бо дочерна церков з Маґаной Плен, платить 50.00 дол. до нашої церкви. Дальше також циганство, будьто би Вандзіляк і Демчко страшно бунтували проти о. Лавришина. Таж о. Лавришин сам себе вигнав із Шенандо, бо скаржив нашу церков і парохїю до суду, і процесом зробив церкві

кривду на більшу суму, як дописуватель каже, бо на 1.500.00 дол.

Семен Демчко.

„Гайдамаки“
МІСЯЧНИХ
для українського робучого народа в Америці.

Виходить в четвер з кінцем кожного місяця під числом 339 E. 20-th Street. New-York, N. Y.

Передплата на рік 100 доллар. В Австрії і Росії „ 150. доллар.

Адреса: „Найдамака“
127 East 7 Street,
New-York N. Y.

„ДУШПАСТИР“
се прекрасна, щиро-руська церковно-народна Газета.

Виходить в Нью Йорку кожного місяця, подає гарні науки духовні і відомости зі сьвіта. В „Душпастир-и“ друкують ся важні для всіх оголошеня гр. кат. канцелярії Епископської. Не брак там і жартів веселих та сьмішних, і красних образків. „Душпастир“ веім подобає ся — всі его хвалять.

Коштує на цілий рік так тут в Америці як і до старого краю всего лиш **\$1.20.**

Читайте, що пишуть за „Душпастир“:
Canada, Sask., Canada, Mart 29, 1919.

Всечасна Редакція Душпастира! — ...Прїзвано Вам щиро правду, що ніяка часопись так не еволюїла мене, як ся наша, дорога часопись „Душпастир“... Ся часопись то єсть так, якби в дуже сильну посуху, легкий, манїстїй дощ... Негай засїє благодать Божа над сїм початком так гарного і сьвятого діла! — З поважанем Олекса Хабун.

Подібні похвальні листи приходять до Редакції „Душпастира“, майже що дня. Тож замовляйте „Душпастира“ чим-скорше для себе і для Ваших своїх і знайомих тутки і в краю.

„Душпастир“ повинен бути в кожній руській хатї.

Гроші на „Душпастир“ треба посилати (найліпше почтовим моней-ордером) на імя:
Rev. A. Ulitsky, 184 Hudson Str., New York, N. Y.

Посыне — Лемківщина діти,
Овітї ся — Вас кличем на балъ
Сум і журбу нам треба забути
Як дим вай щевне білї і жалї!
Нас тільки є тугка із Лоси —
Ей брати — ставаймо всі враї!
Най в дощу, погоди і роси
Ангельскїй врак паде на Вас.
Бог в нами, в добрий час.
А Йонкерс не страшно то даль
Пувї ся разом на балъ.

Пемни!
ДРУГИЙ БАЛЪ, устроений „Лосянским Семействомъ,“
котре з серця Лемківщини кличе до вас:
Приходїть дня 31-го мая 1909 р.
ДО ГАЛІ СТЕФАНА ВАРГАЛІ
274 Ashburton Ave., YONKERS, N. Y.
Початок о 2-їй годинї по полудни.
Музика найліпша. Галя прехороша.

То „Декорїшєн Дей!“
За своє тї, Братє подбай,
Подбайте за балъ наш краєне
О то нас просать Лосїне!

Власна бара,
Пиво як сметана,
А бавим ся
Аж до рана.

Посыне Семейство — на балъ Вас всіх просить
Овітї ся, Гей Лемки, а дружно, а врад,
Сердечно най пісая тут наша голосать,
Як сонце і щастє вясєє у нас.
Най балъ той нас алучить, нехай нас е'єднає,
Ставаймо, а щиро, як руський вїзчар,
Нога нам тут гуляє по своему втрає,
Ех, брати, то розкїш, то щастє, то рай!

Сходїть ся, забавтєсь, забудьте на лиху,
Ей хлопці, спокїєно, сердечно а тихо,
Мя мусим забути на горе і жалї.
Ей, Лемки, не в'єсть нас нещастє прокляте,
Нам жити весело, на горе не дбай,
Само чей мене ся, і дивитєсь гєнь, в даль,
Тож дружно, тєж мужно, тєж братя Лосїне
Всїх щиро втайте, най ясно всім стане
О тім, що на кличем і просим на балъ.

A. Трємбач, преде,
T. Галъ, кас.,
I. Загїрскїй, сєкр.

КУПУЙТЕ НАВАЛОН ЗЕМЛІ НА ВЛАСНИЙ ДІМ
в Hasbrouck Terrace коло Passaic, N. J.!!
Лише 5 дол. місячно! Льоти по 250 дол. (вїсїше!)
HASBROUCK TERRACE лежить в середнї межї Passaic Rutherford і Hackensack, где суть сотки ріжних фабрик, в котрих працюють тисячки Русинів. Hasbrouck Terrace є віддалене від Нью Йорку лише 10 миль. Церкв, школи і фабрики побудованї вараа коло наших льотів. Улицї і хїдинки урядженї на кошт компанії. Hasbrouck Terrace лежить 150 стїп понад уровенє моря, отже місцевїсть єє має сухі ґрунта і сьвїжий здоровий воздух. Цїна льотів від 250.00 до 450.00 дол. Строчаєсь на дуже евіднїх місячних разгах, а на слухай слабости або безробїтя компанїя продужує час плати. Можете вїзхати на кошт компанії кождої недїлі в Chamber Str. Ferry Erie R. Pier 20, від год. 9:30 рано до 4:30 по полудню. Наші агенти ві знаком „Hasbrouck Terrace“ дадуть тикети на трем кождому хто покаже оґє оволоменє.

По всякї інформації удаїтєсь до головного офісу:
LINT BUTCHER & ROSS, REALTY & CONSTRUCTION CO.,
132 Nassau Street, New York,
З кождим контрактом купна на рати місячні видає ся асєкуруцію на житє, котра гарантує, що на слухай якоґось випадку виплатенї рати зєвдасєсь на річ спадкоємцї!!

Книжки

які можна дістати вскладі книжок „Свободи“:

Америка	15
Ангел та пустельник і т. і.	15
Борба клас і чому бобітніки організують ся	15
В Старім і Новім краю	25
Гріхи мільонерів і т. п. С. 7.	15
Дещо з історії православної місії в Америці	10
Дещо про звичаї	30
Дві левади і т. п. С. 5.	15
Дорога любови, то Божа дорога, С. 6.	15
Емігрант	15
Жовнір	10
Журавлі	10
Житє, зарібки, організації і т. п. в Спол. Державах	15
Земельне питанє	15
Зуб за зуб	10
Історія Руси з образками	10
Капітал і праця	15
Книжка рахункова	50
Казка про Жидів	15
Многострадалий народ, огляд історії українського народу	20
Навернений Грішник	20
Народний рух австро-угорських Русинів	15
Новий Завіт	\$2
Образки і загадки	10
Оповіданя	15
Про відступників від рос. православія	10
Про нутро землі	25
Підземні скарби	25
Покуса	10
Псалтир	\$1
Розмова Поляка з Русином	10
Смерть	10
Стародавні казки та оповіданя	15
Степові люде	15
Страйк	20
Стрілья на смерть, робітнича драма	15
Товариска ворожка	15
Унія в Америці	20
Хто з чого жие	15
Які то є люди на землі, з 20 образками	50
Як мужик ходив до царя правди шукати	15
Через кордон	15
Руско-англійський тлумач	60
Польско-англійський тлумач	60
Молитвенники в красній оправі	
Бог Надежда моя	\$2 50
Хліб Душі	2.50
Druh Duszi	1.50
Druh Duszi (в звич. опр.)	.75
Молитвенник малий	1.50
Вінець	1.50
Зборник	2.30

Також можна дістати:

Книжочки колекторські церковні	10
Книжочки Братські	10
Метрики хрещеня	3
Метрики шлюбні	3
Метрики смерті	3
Помяник померших душ	10

Пишіть на адресу:

Swoboda,

184 Hudson Str., New York, N. Y.

ЧИТАЙТЕ!

ВАЖНЕ ДЛЯ РОБИТНИКІВ
ВАЖНЕ ДЛЯ ДІВЧАТ!

Безплатне Руске Бюро Праці ім. сьв. Рафаїла, 339 East 20th Street, New York (близько рускої грек. кат. церкви сьв. Юрія) межі і а з євнею вишукує роботу для мушчин і жєщин, і у дїляє інформації та поради емігрантам.

Просимо всіх, що знають про яку роботу на свєім плейзі для мушчин, або дівчат, донести про се під слїдующею адресою:

ST. RAPHAEL'S RUTHENIAN FREE EMPLOYMENT BUREAU

339 East 20th St., New York.

Іван Солтис, менеджер.

Свій до свого!

Нумо Братя! Свій до свого! До Мамроша! Вєі до одного! Чужих усіх поминайте, Тільки свого підпірайте. Мамрош Русин справедливий, А в бізнесі все утївний — Хто же хоче більше знати, Прошу прийти й переконались. Горівки найдучші має, Бо вліх зовсім не тримає. Й так віску, комовицю, Для всіх добру сливовицю. Арак, коняк, рум, палєнка І кмінівка солоденка; Віна рівнож всі хороші І то за дешєві гроші. Личо сьвіже і холодне — Лучше бути вже не годне. Є цїгара, щоб курити Лїш у него тра купити. Тому Братя, памятайте, Та до нього завертайте. А ті, що в контївї прїїжджають Най сей адрес памятають:

Prof. Mamrosh, 110 Morris str., Jersey City, N. J.

Капітал \$100,000.00
Надвїжка \$633,431.51
Цїле майно \$4,327,853.05

German Savings & Deposit Bank

на росі 14 01 і Carson улиці. South Side.

Pittsburg, Pa.

є загално знаний, як один з найдучше проваджєних Банків в Пенсильванї, що зповні ствердил і державні контролєри. Щадїть отже і складайте гроші на % тїльки в тїм Банку як один з найкращїх. Висїлаючи гроші платите від пересїлки цїни почтєві. Шїфкарти на всі лїнії II. і III. кл. Справи військові, нотарїальні і судові залагоджуємо скоро.
Й. Е. Рот, президент,
Й. Е. Ернї від ексєкутивї,
А. П. Міллер касїєр,
Ал. Бучак ур. банку.

Золота година і ланцуш задармо!
Американський вигарок з поволоченою або нїтлєвою ковергою. Гварантуєм, що він тримає добрий час і рїняєть 10-долларовий годїник. За дармо кому небуль хто спрєдсть 24 кавалїєв золотарських виробів 10 центових. Пришлїть свій адрес, а ми вшлємо сі золотарські рїчи; коли спрєдсть єсть пришлїть \$2.40 за спрєдїні кавалїєв а ми вшлємо сіо годїнику і ланцуш.
CROWN JEWELRY Co. Dept. B
882 Bosworth Ave., Chicago, Ill.

Dr. J. SZLUPAS.

1419 N. Main Ave., Scranton, Pa.
Можна єго бачити в офісі: від 8-ої до 10-ої год. рано, від 2-ої до 4-ої поп., від 7-ої до 10-ої вечер.
Old Phone 1269—B.

ОДИНОКИЙ РУСЬКИЙ ФОТОГРАФ

ПАВЛО ГУРДУС
77 Newark Ave., близько Henderson St., JERSEY CITY, N. J.

Прїйдїть до мосї робити і придвїть ся моїй роботї, а яко правдївї виждїть переконаєть ся, що я більше даю, чїм обїцую. Фотографї виконую старанно і в вською точностю.

Давїть ся добре на номер дому! P. HURDUS, 77 Newark Ave., near Henderson St., JERSEY CITY, N. J.

Читайте уважно!

Звертаємо увагу усіх Вп. Родимців що одиноким управлєним до пересїлки грошїй на стейт Коннектїкот є
ГАВРИІЛ ДЗЯДИК,
130 Main Str., Derby, Conn.
який є нотарем публїчним і має хавцію в стейті в сумї 10,000 долларів.

У вській справї удавайте ся лиш до него. Він виробляє повновласти, контракти купна і продажи і т. д. Полагаджує справи військові як увільненя від асєнтерунку, контролі, вправ і т. п. Продає шїфкарти на всі лїнії корабельні. Мїняє і пересїлає гроші до всіх країв.

Тому, Родимці, проч з чужими а удавайте ся лиш до:
GABRIEL DZIADYK,
130 Main Str., Derby, Conn.

Ш. з 17 намінами
ЖЕЛІЗНИЧОЙ
ГОДИНИК
для мушчин
і жєщин
єсть без ключка, поволочуваний, а гваранціє на 20 лїт, подвїйї кувертї красєно вїрїванї. Ходить безуслєвно точно та спеціально зроблєний для людей, котрі роблять при жєлїзницї, і гварантує ся на 20 лїт. Не звичайна нагода — Ми вшлємо сєй годїник на кождї адресу за послїплатою (С. O. D.) \$5.75 і за ввєротом пересїлки, в тїм привїлейїєм, що кождї може його оглїнути, і єсли єму не по добєє ся — то тоді не потребує платати від одного центя. За тїлий годїник у вїсьмого кушца треба вшлатати 3 дол. Дуже гарний 14 кар. золотом поволочєний ланцушок а дермєтїсом — до двєх лї даром до кождого годїника.
EXCELSIOR WATCH CO.
1101 Athenaeum Building, Chicago, Ill.

Одинокий русский адвокат и нотариус

на цілу Америку
Доктор прав
ЮЛІАН ЧУПНА
Консуларний комісар.

Полагаджує всі справи в Галїцїї Процєса європейського і руського. Вїдберє гроші від довжїкїєв. Справи військові. Спрєдїжує контракти, пошємоціє і вєшї документи. Перєпрєдїжує лїтєбу лїцї і вєї вїєсї гїєтєчїє. 2-3 N. Main Str. WILKES-BARRE, PA. Адрес почтовий: JULIAN CZUPKA, ILL. D. P. O. Box 372, WILKES-BARRE, PA.

Накладом „СВОБОДИ“ вийшли

Папері листові

окрашені гарними вінетами і портрєтами наших руських гєнїєв — Продає друкарня „Свободи“ по цїні 50 цєт. за 25 штук. Адрес: „СВОБОДА“
184 Hudson Str. New York, N. Y.

ВИРОБИ БРАЦКІ

шашлі, шабїя, відзнаки, хоругви, уніформы.

В. Н. MORGAN
13 N. MAIN ST.
SHENANDOAH, PA.

MERCHANTS NATIONAL BANK

ШЕНАНДОА, ПА.
Капітал 100,000.00 дол.
Надвїшка 120,000.00 дол.
Дєпозити вїсьше пів мїльона долларів.

Є сє NATIONAL BANK чартерований Урядом Злучєних Держав і під безпосєреднюєю кєвтрєлюєю тогєж уряду.

Є сє одинокий Банк в Шєнандоа, Па. що має свїй власний будинок, в яком мїстїть ся почта. Вкладаєть гроші до того Банку а дїстанєть від них процєнт. Банк сєй виплачує що року тїєсїчї долларів процєнтуєю своєм кєстумєрам, котрі мають в нїм свої гроші.

Там розмовляє ся по руськи.
Merchants National Bank
на розї улиць Мєйн і Лойд,
Shenandoah, Pa.

THE FIRST NATIONAL BANK

OF MINERSVILLE, PA.
Капітал \$50,000.00. Надвїшка і нероздїленї зискї \$93,000.00.
Заснований 1864 року.
Найстарший Народний Банк в Скулкїлї Кавнтї.

Прєдїдаєть загалний банковий бізнес. Вїдає мїжнародні монї ордерї, драфти і пересїлає гроші до всіх частїй сьвіта, познїчає гроші на реалїєстї. Дєпозити сєго банку подвоїлись прєтягом послїдних 5 лїт і вїноєсьєть тепєр околє \$500,000.00.
Гроші пересїлає чєрєз фірму Knauth Nachod & Kuhne, New York, N. Y.

Dr. J. POLLOCK

176 Newark Ave., Jersey City, N. J.
Рєвє зубї без вського болєу. Вєставляє зубї, котрі вповні наєлїдують натуральнї. Зїєсутї зубї вїєповнєє пїльєобами золотими, платїновими або лїєтїєвими.
РОБОТА ГВАРАНТОВАНА.
Прїймає лїєжєвїє сїлєтїє, єсли не можна вшлатити всєго нараз. У нас розмовнєть ся по руськи.

50 ц. мїєячно за золотий перстїнь, ланцушон і годїник!

Лїше 100 маємо на продаж за мїєячною сплатою!
Щобї ровновєсїдити наш товар, продаємо 100 годїникїєв і ланцушкїєв поволочуваних вартєстї 30 долларів в мїєячних рєтах по 50 цєт. лїше по цїні 22 долларів.
Бажєючи заздєртаймувати добрє наш годїник, гварантуємо вє єго виконанє і механїзм в отворєною кєрєтєю. Берємо єго вєсїєдї до рєпаратїєв, а єсли ємо сєго не зробїлї, мєжєтє перєстатї платити мїєячну рєту. Ся гваранціє є найлїпша, яка колиєнебуль дєєсь прїє продажї годїникєв. Нашї годїникїє єуть лїпшї як ті, які звичайно продаєсь за 30 долларів. Ланцушок є поволочуваний і гварантований на 20 лїт.
Адєртаймуєючи наш годїник і ланцушок, лїше 100 штук продаємо по цїні 22 дол. в мїєячних рєтах по 50 цєт. Отжє, як бачїтє, продаж по тїй цїні є огрєничєна; ми кождї хвїлї маєм право вєтратити сєю офєрту. Єсли отжє прїєшлєтє замовлєнє вєпїєво, тогдї вжє не дїєтаєтє нашєго товару по цїні вїєнжєній.
Прїєшлїть прєтє 1 дол. як задаток, а ми прїєшлємо на вєшу адресу прєкрасний годїник в ланцушкєм. Рєшту будєтє платити як слїдує в прєтягу першїх 6 мїєяцїєв 6 дол., с. є. 1 дол. мїєячно, а по 6 мїєяцїєв 50 цєт. кождого мїєяцїє, доки цїла сума не вїєстєно вшлєчєна. По докованїї сплатї прїєшлємо вєм як дарунок золотий перстїнь, цїна котрого під гваранцією є 10 долларів, або вєртєаємо гроші нараз.
Спїєшїть ся в замовлєнїєм і не вєнєдбайте сєї нагоди! Мїєячні рєти єуть так малї, що і найбїдїйшїє мєжє мати сєй годїник в ланцушкєм і золотий перстїнь, єсли вшлатятї 50 цєт. мїєячно.
Пїєшїть на адресу:
19—23

SATURN WATCH CO.,

Dept. 12, 153 6-th Ave., New York, N. Y.

Руска Агенція Корабельна і Пересїлка Грошєй

з кав-цією 15,000 долларів і від конгрєсу Сьєдму Жїє Нїєрк.

184 Hudson Str., New York, N. Y.

Ся Контора залагоджує слїдуєчі справи:
Перєоїлає Гроші до всіх країв по цїнач мєжєливо найкращїх і як найкєрєшє.
Прєдєє Шїфєрти на рїжнї лїєвїє корабельнї до старєго країв і в крає до Амєрїкї по найкращїх цїнач.
Вїєроблєє повновласти, контракти купна і продажи вєосмєтрєнї підїєсом консуля; прєпрєвєдїжує вєлїєкїє нїєшїє справи вїє судами і старєкравнїєми влаєтїєми.
Пєлагєдїжує справи вїєськовїє, як увільненє від асєтїрунку, вїєськовїє контролі, увільнєєз від вїєправ і т. п.
Мїєняє гроші — старєкравнїє на амєрїканєскїє і амєрїаньєскїє на краєвїє слїєдїє бїжучєго курєу.

Адреса:
Ruthenian Exchange Co.
184 Hudson Str., New York, N. Y.

Читалисьте вже нову Газету

ШЕРШЕНЬ?

Правда, яка цїкава і сьмїшна? Образкїєв повно, а чєшє усіх ворогїєв Русї завзєто, без страху... 4-тє чїєсло „Шєршєня“ вїєшлєо на сьвєята, 5-тє вїєйдє 1-го мєя і його дїєстануть тїлькїє прєдплатнїкїє. Навїть до рїдногє брата не прєлєтїєть „Шєршєнь“ без грошїєв. Тому спїєшїть ся і прїєслїєтє замовлєнє і гроші на таку адресу:

„SZERSZEN“
184 Hudson Street, New York, N. Y.

Лікар + Спеціалїст

Doctor S. Robert Schultz

39 East 7th Str. New York.
Тєлєфон 3645 Orchard.

Лїчїть уєякїє недугїє дїтєчїє, мужєскїє і жїєнокїє.

Вїєлїчєнє — єсли мєжєливо — гварантує ся. Лїчїть пїєсля найновїєшїєх сїєстєм елєктрїкєю, та поєїдає найдучшїє елєктрїчнїє машїєнїє.

Дослїджує прїє помочї прємїєнїєв Рєнтгєна. Nebulitzer — єдиноке найуєспїєшнїєше срєствє прєтїє катару прїє помочї їнгалїєцїє.

DOCTOR SCHULTZ
39 E. 7th Str., New York City,
помїж 2 а 3 євєню

Оден з найбільшїх броварїєв в Амєрїці.

Варїть пїєво на краєвїєй спєсїє. без вських прїємїєшєк.

Хто лїєш рєз покєшпєтє сєго пїєва, то їншєго вжє не будє пїєти.

Голова від него нїєколи не болїтє, бо єсть здоровє і поживнє.

Не трєба єго зрєшєтєю хвалїтї, бо добрє самє за сєбє гєворїть.

E. ROBINSON'S SONS,

Lager Beer Brewery,
435 to 455 N. 7-th Str., Scranton, Pa.

Тєлєфонє кєлїє: General Office 2333, Night Call 4854.

EMIL BACHMAN
BADGES, FLAGS, BANNERS & CARPS
580 SOUTH CENTER AVE. CHICAGO

Найбїльша чєськє-слєвєнськє і хрїєстїанськє фірмє прєпїєрїє, гузїєкїє, братєськїє вїєдєзнакїє, шапїєкїє та уєє рїчїє потрїєбнїє для братєтєв в Амєрїці.
EMIL BACHMAN
580 So Centre Ave., Chicago, Ill.

Пїєшїть на наш вєлїєкїє, 60 сторїєв чїєслєчїєй катєлєг, в яком мїєстїєть ся тєкож сєтїєн поєвєзлїєх лїєстїєв від всїєх слєвєнськїєх братєтєв в Амєрїці. Пїєшїть до нас по слєвєнськїє або по руськїє — кїє хто уєлїє. Звєємо по руськїє чєтєтїє вєє вїєдєвєдєтє будєно по слєвєнськїє.